ТЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

47-дохи жэлэй гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 51 (13059)
1970 оной
мартын 3,
вторник

Сэн 2 мүнгэн

БАЯН УРГАСЫН ТҮЛӨӨ БУЛТАДАА ТЭМСЭЭ

ГАБШАГАЙ ХОЁР ХАРЫН УРДА ТЭЭ

ХЭР БЭЛДЭЖЭ БАЙНАБТА

Габшалан һайжаруулха, эдлүүриингээ газар хүсэдвэр үһалха талаар байгша оной мартын 15-һаа майн 15 хүртэр габшагай хоёр һара үнгэргэхэ гэһэн КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоол манай газетын февралиин 19-нэй номыртэ толилогдоо һэн. Энэ тогтоолой ёһоор 1970 ондо сабшалан, тариалангай баян ургаса абахын, габшагай хоёр һарые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө юун хэгдэжэ байнаб гэһэн асуудалтайгаар манай корреспондент аймагуудай хэдэн хүтэлбэрилэгшэдтэ, мэргэжэлтэдтэ хандаһан байна.

Сабшалан газараар элбэг Бэ-[illegible] аймаг хонходожо, тэндэхи [illegible]ийн системэнүүдэй управленийн начальник **Д. Т. Рыжаковтой** [illegible]рибэбди.

Габшагай хоёр һарын туршада [illegible] хүдэлмэриин хэмжээн ажа[illegible]гтай хүтэлбэрилэгшэдтэй хэл[illegible] мүнөө үедэ тодорхойлогдожо [illegible]. Март һара гаратар аймаг[illegible]та бүхы ажахынуудай агроно[illegible]ые суглуулжа зүбшөөд, энэ[illegible] сабшалан, тариалангай урга[illegible]лүүлхэ хүдэлмэри тоолог[illegible] партийн райкомой, аймгуйсэдкомой шиидхэбрээр баталагдаха юм. [illegible] тэрөнээ бэелүүлхын хойно[illegible]ны хүсөөрөө оролдохо боло[illegible].

Асуудал: Газараа үһалха талаар [illegible]лэлтэй байнабта?

Харюу: Аймагай ажахынууд үһа[illegible] 6800 гектар газартай. Теэд бүри үһанай дутамагһаа, [illegible]дэй дутагдалһаа тэрэнэй [illegible]-80 процентнь лэ нэгэ удаа үһа[illegible]. Энэ жэлдэ тариаланда үһа[illegible] машина абтаа. Тэрэнэй [illegible] урагмалай ургажа байха үедэ [illegible] гектар тариалан ундалуулагдаа[illegible]лагдана. Намартаа XXI [illegible]дын нэрэмжэтэ колхозһоо [illegible] бүхы ажахынуудта үһалууриин [illegible]бүгүүд татагдажа, бэлэн [illegible]ө һэн. Мартын эхээр газар [illegible] хүдэлмэридэ һургаха зорил[illegible]ө 100 хүнэй семинар үнгэргэхэ[illegible].

Асуудал: Мүнөө үедэ наг шэбхэ [illegible] гү, бүлүүр станцинууд хэр [illegible]үнэбэ?

Харюу: Наг шэбхэшье хүрэшэн[illegible]ниие зөөхэ автомашина. [illegible]нууд үбһэ тэжээл, үрэһэ хү[illegible]лэлгэлэ ябана. Юрэдөө мү[illegible] дээрэ шэбхэ зөөжэ байһан от[illegible] байхагүй. Бүлүүр станцинууд [illegible]аа, Калининай нэрэмжэтэ [illegible]дта хүдэлгэдэжэл байха [illegible]. Һайса мэдэнэгүйб.

[illegible]ашь Хориин аймгуйсэдкомой [illegible] ажахын управленийн начальник [illegible] Ш. Бальбаровтай хэдэн үгэ [illegible]лцэбди.

[illegible]лалан һайжаруулха, хабартаа [illegible] горитой үһалха тушаа габ[illegible] хоёр һара үнгэргэхэ тухай [illegible] партийн райкомдо, аймгуйсэдкомдо харагдаад, тусхай тогтоол абтажа, хоёр һарын туршада хэгдэхэ хүдэлмэри тодорхойлогдоод байна. Эдэ үдэрнүүдтэ тэрэнээ ажахы бүхэндэ, бригада, звено бүридэ хүргэхэбди гэбэ.

Асуудал: Колхоз, совхозуудай лугомелиоративна отрядууд, луговодуудай звенонууд мүнөө үедэ юу хэжэ байнаб?

Харюу: Малай үбэлжэлгэ бэрхэшэлтэй байдалда ороод, бүхы автомашина, тракторнуудаа үбһэ тэжээл зөөхэ хүдэлмэридэ таблад байнабди. Шэбхэ мүнөө дээрээ зөөгдэнэгүй. Зүгөөр колхоз, совхозуудай луговодууд булаг, горхоной эхиндэ тошо халяажа хүргэнэ. Анаагай совхоздо шугы бургааһа отологдожо сэбэрлэгдэнэ. Байсын-Үбэр гэжэ газарта үһалуурийн хаалта бооло баригдажа байна. Дээдэ-Тайлсын совхоздо шугы бургааһа сэбэрлэхэ хүдэлмэри хэгдэнэ.

Һүүлээрнь **Зэдын** аймгуйсэдкомой хүдөө ажахын управленийн главна агроном **А. И. Лабыгинтай** хөөрэлдэбэбди:

— Мүнөөдэр партийн райкомой бюро дээрэ энэ асуудал харагдаха,— гээд тэрэ хөөрэжэ оробо.—Габшагай хоёр һарын үедэ хэгдэхэ хүдэлмэри тодорхойлогдоод байна. Жэшээнь, энэ үедэ сабшалан, тариалан дээрэ 71 мянган тонно наг шэбхэ гаргагдаха. 6400 гектар сабшалан, 2680 гектар тариалан хабартаа үһалагдаха. 3200 гектар сабшалан минеральна үтэгжүүлгээр шанаржуулагдаха. 715 гектарай дэгнүүд отологдожо, тэрэ газар үндэһөөрөө һайжаруулагдаха юм. Аймаг дотор лугомелиоративна 10 отряд, луговодуудай 32 звено ажаллаха ёһотой. Теэд мүнөө дээрээ тэрэ отряд, звено хүдэлжэ байна гэхын аргагүй.

Асуудал: Үһалагдадаг тариалан дээрэ ямар ургамалнууд таригдахаб, куузику ургуулха талаар хэр бэлдэнэбта?

Харюу: Үһалагдадаг тариалан дээрэ куузику, кукуруза, шэнийсэ, хартаабха, овощ гэхэ мэтэ ургамалнуудые тарихабди. Хэрбээ нёдондо 310 гектар куузику тариһан байбал, мүнөө жэл тэрэнээ 460 гектарта хүргэхөөр хараалнабди. Тэрэнэйнгээ 300 гектарыень рассада һуулгажа ургуулхабди. Мүнөө аймагай промкомбинат, лесхоз колхоз, совхозуудта куузикугай рассада ургуулха рамануудые бэлдэжэ байна. Энэ үнэтэ куузику ургуулхадамнай аймагай һургуулинууд ехэ туһа хүргэхэ юм. Тэдэнэр 240 гектарта куузику ургуулжа, колхоз, совхозуудта үгэхэ үялга абанхай. Илангаяа Петропавловкын, Алцагай, Хориин дунда һургуулинууд энэ талаар эдэбхи үүсхэл гарганхай. Тээсгэн аймагай һургуулинуудай биологиин багшанарые суглуулжа, энэ асуудалаар хөөрэлдэһэн байнабди.

Асуудал: Газар үһалха шадабартай хүнүүд хүсэд хүрэхөөр бии гү, тэрэниие резинэ сабхяар, элдэб зэр зэмсэгээр хангажа шадаха гүт?

Харюу: Тариалан үһалха хүнүүдэй семинар мартын эхээр үнгэргэхэбди. Буряадаа гаргаха хүдэлмэридэ культиваторнууд хэрэглэгдэдэг. Газар үһалагшадта резинэ сабхи дуталдана. «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд тэрэниие олохо хэмжээ абаха бээ.

Саашань **Захаминай** аймаг хонходожо, аймгуйсэдкомой хүдөө ажахын управленийн главна агроном **И. Г. Цыренгармаевта** хандабабди.

Габшагай хоёр һара үнгэргэхэ тухай асуудал мүнөөдэр партийн райкомой бюро дээрэ хэлсэгдэжэ, тогтоол абтаа,—гэбэ тэрэ. Хоёр һарын туршада хэгдэхэ хүдэлмэри ехэ. Гансахан наг шэбхэ 39 мянган тонно зөөгдэжэ, 620 гектар сабшалан үтэгжүүлэгдэхэ. Үһалуурийн системэһээ, бүлүүр станцяар, һайрамаар 1500 гаран гектар сабшалан, тариалан үһалагдаха. 160 километр утатай посхоод баригдаха. 320 гектар болдог, дэгнүүлтэй газар жэгдэлэгдэжэ, олон жэлэй ногооной үрэ таригдажа, үндэһөөрөө һайжаруулагдахаар хараалагдаба. Эдэ бүхы хүдэлмэри бүтээхын тула оньһожоруулагдамал 14 луговодуудай звено хүдэлхэ юм. Гадна мелиоративна бусад хүдэлмэриие аймагай машинномелиоративна станци хэнэ.

Асуудал: Мүнөө үедэ сабшалан һайжаруулгаар юун хэгдэнэ гээшэб?

Харюу: Колхоз, совхозуудай фермэнүүд дээрэһээ морёор аргал шэбхэ зөөнэ. «Красный Октябрь», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта лугомелиоративна отрядууд ажал хэнэ.

Асуудал: Нёдондо танай аймагай ажахынууд куузику түрүүшынхөө тарижа, баян ургаса абаһан байгаа. Мүнөө жэл куузику ургуулхаар хэр бэлдэжэ байнабта?

Харюу: Нёдондо 100 гектарта куузику тариһан байбал, энэ жэлдэ 320 гектарта хүргэхэмнай. Куузику тариха һайн наар бэлдэгдэнхэй. Тэндэхи гектар бүридэнь 60 тонно наг шэбхэ гаргагдахаар хараалагдаа. Бүхы тарилгын 80 процентнь рассада һуулгажа ургуулагдаха юм. Тиимэ рассада тарихада хэрэглэгдэхэ 2500 рама аймагай лесхоздо хэгдэжэ байнхай. Мүн 200 килограмм полиэтиленовэ пленко абтажа, зарим парнигууд тэрээгээр хушагдахаар хэлсэгдээ.

Эрхимүүд—партийн зэргэдэ

Анаагай совхозой Буламан отделениин һүнэй фермын хүдэлмэришэн Базар Гармаев, һаалишад Зоя Цыгнуева, Валентина Даримаева гэгшэд партийн зэргэдэ абахыень гүйһан мэдүүлгэ нютагайнгаа партийна организацида оруулһан байгаа. Һаяшаг партийн Хориин райкомой бюро эдэ залуушуулые партийн зэргэдэ нэгэн дуугаар абаха гэһэн шиидхэбэри баталан абаһан байна. Эдэнэр бултадаа эрхимээр ажаллахынгаа хажуугаар нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм.

Б. ЛАЙДАПОВ.

КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБ—БОЛЗОРҺОО УРИД...

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз багша Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн жэлдэ гүрэндэ 3700 центнер мяха тушааха гэһэн түсэбтэй. Тэрэнэй тоодо үхэр малай—1200, хониной—1500, гахайн 1000 центнер мяхан тушаагдаха.

Мүнөө нэгэдэхи кварталай туршада гүрэндэ жэлэй түсэбэй 250 центнерынь тушаагдаха юм. Харин жэлэй эхилһээр һара хахад үнгэрөөд байхада тус ажахы 1534 центнер мяха тушаажа, кварталайнгаа түсэб 213,6 процентээр дүүргэбэ.

Кварталай түсэб дүүргэлгэдэ ахалагша малшан Роман Михалев ехэхэн хубитаяа оруулба. Тэрэнэй даажа байһан 127 толгой шахамал бүрүү бүлта Улаан-Удын мяха-консервын комбинадта тушаагдаба. Тиихэдэ 57 толгой бүрүүнүүдынь тарган, бэшэниинь дундуур тарган гэһэн сэгнэлтэтэйгээр ошоһон юм. Харин нэгэ толгойнь дунда зэргээр 330 килограмм шэгнүүртэйгээр абтажа, хамта дээрээ 419 центнер татаһан байха юм.

Үбһэ хулһанай багашье һаа, нүхэр Михалев бүрүүнуудаа анхаралтайгаар, һайнаар харууһалжа, малнуудайнгаа шэгнүүрые нэмээжэ шадаһан байна. Намар үбэлэй сагүудта бүрүүнүүдые ходо харууһалжа, һайнаар эдеэлүүлжэ, тэдэнэйнгээ шэгнүүрые доошонь оруулаагүй, харин нэмээжэ шадаһан байха юм. Тиигэжэ Роман Михалев колхозойнгоо кварталай түсэб болзорһоонь урид дүүргэлгэдэ ехэхэн хубитаяа оруулалсажа, амжалта туйлаба ха юм.

Сэлэнгэ.

В. БАЕНДУЕВ,
ветеринарна врач.

ҮГЭДӨӨ ХҮРЭХЭНЬ ЛАБТАЙ

Дээдэ-Тайлсын совхозой нэгэдэхи отделениин һаалишан Аграфена Аюшеева жэлһээ жэлдэ һү ехээр һаадаг, үнеэн бүриһөө тугал абажа ондо оруулдаг юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ һаалишан үнеэн бүриһөө 2189 килограмм һү һаажа, 539 килограммаар түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна. Тиихэдэ 20 үнеэнһээ 22 тугал абажа ондо оруулһан.

Энэ амжалта Аюшеева шадамар ажалаараа, даажа абаһан малаа һайн харууһалдагаараа туйлаһан байна. Түрүү һаалишан үнеэдээ болзор соонь ороондо оруулдаг, һүнэйнгөө тоһолигые дээшэлүүлхын хойноһоо оролдодог юм.

Энэ жэлдэ нүхэр Аюшеева бүри эршэтэйгээр ажаллана. Январь һарада һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн гаргагдажа, энэ һаалишан эндэ баһал түрүүлжэ гараба. Мүнөө тэрэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 233 килограмм һү һааһан, табан толгой тугал абаад байна.

Алдарта ойн үдэртэ үнеэн бүриһөө 850 килограмм һү һаагаад байхаар түрүү һаалишан бэеэ зэһэнхэй. Январь һарада туйлаһан амжалтыень харахада, түрүү һаалишанай хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ, абаһан уялгаяа дүүргэхэнь лабтай.

Д. ДОРЖИЕВ.

Хори.

БУРЯАДАЙ ПРОФСОЮЗУУДАЙ ОБЛАСТНОЙ СОВЕДЭЙ ГЭШҮҮД

Абагаев Ф. А.
Асеев Л. С.
Ашихмина Е. В.
Бурлов П. Н.
Брызгалов К. И.
Бадмаева Б-Х.
Бакланова Л. Ф.
Баранников Г. И.
Балабанов В. А.
Баженов С. М.
Балданова В. П.
Бимбаев Б. Э.
Бальжинимаев С. Б.
Ваганов М. И.
Волобаева В. Л.
Воробьева А. И.
Гаськов М. М.
Грудинина Т. Г.
Гармаева С. Д.
Деренченко Р. Я.
Драган В. Т.
Деркач И. С.
Донцова Н. М.
Дерябина И. Ф.
Доржиева Е. А.
Денисенко М. Е.
Ершова Л. Н.
Жданова О. Д.
Ибряева Т. Ф.
Котельникова Л. Г.
Кожевников И. Д.
Каденев А. М.
Косарев А. А.
Кусраев Х. Д.
Котлер И. Л.
Лодоев Ц-Д. Н.
Мэльцев Н. Н.
Мадыева Л. Д.
Маркова Т. Е.
Нимаев П. Н.
Орлова М. А.
Прозоров Г. П.
Петров П. Н.
Пшеничникова Н. М.
Прохорова М. Н.
Потолицына А. Н.
Павлова М. П.
Рыков А. Г.
Ринчино Д. Ц.
Совгир А. Е.
Сафронова Л. А.
Соколова Т. Г.
Смирнов А. Л.
Саганов В. Б.
Симухин В. И.
Тагаров О. Т.
Тарасов Д. С.
Тыхеева З. С.
Федоренко Ю. И.
Хромова В. Т.
Хадаханэ О. Т.
Хамаганова Н. Ш.
Черныш В. И.
Шелковников Н. Е.
Ширипцынгеев Д. Г.

БУРЯАДАЙ ПРОФСОЮЗУУДАЙ ОБЛАСТНОЙ СОВЕДЭЙ ГЭШҮҮНДЭ КАНДИДАДУУД

Алсагаров А. А.
Блинов Н. А.
Базарова Л. А.
Ваганов А. Ф.
Гинеев А. А.
Дымбрылова Л. Б.
Данжеев С. Л.
Кихней А. П.
Кыштымова Д. И.
Натаев П. Л.
Ильин А. Д.
Манаева Л. К.
Смородникова Н. И.
Тюпишева Т. П.
Тропников И. А.
Урбахеев И. О.
Хантаев П. И.
Чебунин С. К.
Хажеев Н. Н.
Финашкина Г. А.
Путинцев А. В.

БУРЯАДАЙ ПРОФСОЮЗУУДАЙ ОБЛАСТНОЙ ШАЛГАЛТЫН КОМИССИ

Анготаев А. А.
Белоплотов А. И.
Вокарчук Р. М.
Гацицук А. Н.
Замараев Н. Н.
Корнаков А. А.
Кузьмина Л. Г.
Онучин В. Г.
Чеховский П. Ф.

БУРЯАДАЙ ПРОФСОЮЗУУДАЙ ОБЛАСТНОЙ СОВЕДЭЙ ПЛЕНУМ

Буряадай профсоюзуудай областной Соведэй эмхидхэлэй пленум болобо.

Совпрофой президиумэй гэшүүдээр нимэ хүнүүд һунгагдаа: **Абагаев Ф. А., Асеев Л. С., Бальжинимаев С. Б., Бурлов П. Н., Мадыева Л. Д., Маркова Т. Е., Ринчино Д. Ц., Совгир А. Е., Сафронова Л. А., Тарасов Д. С., Черныш В. И.**

Профсоюзуудай областной Соведэй түрүүлэгшээр нүхэр **Л. С. Асеев**, секретаряар **Д. Ц. Ринчино** һунгагдаба.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

«БАЙКАЛЕЦ» ГЭЖЭ ЗАГАҺА БАРИЛГЫН КОЛХОЗОЙ КОЛХОЗНИГУУДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Колхозой үйлэдбэридэ удаан саг соо һайнаар хүдэлһэнэйнь ба загаһа барилгаар ехэ амжалта туйлаһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха:

Батурин Константин Иннокентьевичые — загаһа барилгын бригадын бригадир.

Богатых Иннокентий Николаевичые—загаһашан.

Ельцов Иннокентий Степановичые — колхозой түрүүлэгшэ.

Кац Исай Минеевичые—колхозой түрүүлэгшэ байһан, пенсионер.

Мухин Геннадий Викторовичые —жолоошон.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Удэ, Соведүүдэй байшан.
1970 оной мартын 2.

ДЭЭШЭЛҮҮЛЭГДЭҺЭН ТҮСЭБӨӨР

Хүдөөгэй ажалшадта гэр байра олоор бариха зорилготойгоор «Бурятмежколхозстрой» 1967 ондо эмхидхэгдэһэн юм. Тэрэ гэһэр гурбан жэл үнгэрөө. Энэ үе соо тус организациин барилгашад хүдөөгэй ажалшадта 3000 дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые, 480 үхибүүдэй һураха һургуулиин хоёр байшан, эбэртэ бодо малай 5 фермэ, 11 кошара бариһан юм.

«Бурятмежколхозстройн» барилгашад үнгэрһэн жэлдэ 2 миллион 600 мянган түхэригэй барилга хэзэ һаа, мүнөө жэлдэ 7 миллион түхэригэй барилга хэхээр шиидэнхэй.

М. ЦЫРЕНОВ.

СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГДЭЭ

ВИЛЬНЮС. (ТАСС). Вильнюсэй радио-хэрэгсэлнүүдэй завод ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. Предприяти дээрэ энээн тухай февралиин 27-до мэдээсэгдээ.

Ажалай бүтээсэ хурдан түргэдөө дээшэлүүлһэнэй ашаар 1965 онтой сасуулбал, продукци гаргаһан дахин ехээр үйлэдбэрилхэ [illegible] болоо. Предприяти дээрэ автомат оньһонууд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Тус предприятиин ухаалаг зохёогшодой байгуулһан бүтээгдэхүүн ехэтэй оньһожоруулагдамал табан **динн** эгээн бүтээсэтэй шэнэ зүйлнүүдэй нэгэн болоо. Халаанайнгаа турша соо нэгэ диспетчер тэдэ линиинүүдэй хүдэлмэриие адаглан хараха, дутуу дунданууд ыень усадхахын тула яаралтай хэмжээнүүдые абаха аргатай. Энэнь заводой нэгэ жэгдээр хүдэлхэдэ ехээр нүлөөлнэ.

Эдэ шэнэ зүйлнүүдые хэрэглэһэнэй ашаар тус предприяти дүрбэн жэлэй турша соо 2 миллион шахуу түхэриг алмаа, 700 үлүүтэй хүнүүдые бар хүсэ хэрэглэдэг хүдэлмэриһөөнь сүлөөлөө.

ХОТО ГОРОДУУДЫЕ ЭРХИМ ҺАЙНААР БАРИХЫН ТҮЛӨӨ

Совет засагай жэлнүүдтэ орон [illegible]ронай 900 гаран шэнэ хото [illegible]гдаа, Сибириин, Алас-Дурна [illegible]эй, Дундада Азиин районуудта [illegible]ийн хүсэнүүдые хүг[illegible]лгэ, байгаалиин баялигуудые [illegible]глалга хүн зоной ажаһууха [illegible] пунктнуудые олоор бариха [illegible]лгэ табина. Эрдэмтэдэй үридчилан хараалһанай ёһоор, 75—100 жэл болоод байхада ороной [illegible] зоной хахадынь шэнэ хотодуудта ажаһууха ёһотой. Москвада һаяхан боложо дүүрэһэн научно-техническэ зүблөөн дээрэ Совет ороной хото городуудые барилгын хөлөн хараа түсэбүүд гүйцэн хэлсэгдээ.

Архитекторнууд, социологууд, демографууд, экономистнууд, медицинскэ болон бусад эрдэм ухаанай һалбаринуудай хэдэ хэдэн мэргэжэлтэд энэ шухала уулзалгаа хабаадалсаа. Тэдэнэр хото городуудые саашадань хүгжөөхэ асуудалнууд туршаа научна болон проектнэ институтуудай дүүргэһэн шэнжэлгэнүүдэй дүнгүүдые элидхэлнүүд ба үгэ хэлэлгэн соогоо тайлбарилан үгөө.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госстройн түрүүлэгшэ И. Т. Новиков зүблөөн дээрэ үгэ хэлээ.

Зүблөөндэ хабаадагшад хэдэн арбаад жэлэй туршада хото городуудай хүгжэлтын замые тодорхойлһон дурадхалнуудые баталан абаа. Иимэ холын хараа түсэб шухала хэрэгтэй. Юундэб гэхэдэ, ерээдүйн хүн зоной ажаһууха байранууд социальна болон научно-техническэ дэбжэлтын эрилтэнүүдтэй тааралдуулан бодхоогдохо ёһотой бшуу. Госгражданстрой СССР-эй АН-ай эрдэм-шэнжэлэлгын институтуудай хабаадалгатайгаар ерээдүйн хотын, тэдэнэй гэр байрануудай, нийтын байрануудай проект зохёожо табихыень энэ документ дурадхана.

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛЭЙ ТҮБ

Хүдөө ажахын талаар бүхэсоюзна эрдэм-шэнжэлэлгын шэнэ институтай технико-экономическа шэнжэлэлгэнүүдэй түб СССР-эй ВДНХ-да эмхидхэн байгуулагдаба. Хүдөө ажахын асуудалнуудаар олон тоото мэдээнүүдые үгэдэг түбэй ехэ удха шанартай хүдэлмэриие выставкэдэ ерэгшэд үндэрөөр сэгнээ.

Дэлхэйн бүхы шахуу оронуудта хүдөө ажахын шухала асуудалнуудаар абтадаг информационно материалнуудые тобшолһоной ба научна ёһоор гүнзэгыгөөр тодорхойлһоной үндэһөөр институт түргэн саг соо хүсэд информаци бэлдэжэ шадана. Манай ороной ба хариин оронуудай хүдөө ажахын литературын шэнжэлэлгэнүүдые, хари гүрэнүүдэй дүй дүршэл тухай совет делегацинуудай тоосоонуудые, оршуулгын ба мэдээсэлэй суглуулбаринуудые эндэ абажа болохо юм.

Эндэ, СССР-эй ВДНХ-да, һонирхоһон асуудалдаа хүсэд харюу абаха аргатайт. Һонирхоһон асуудалаартнай түбэй хүдэлмэрилэгшэ картотекээ хаража, (тэдэнь гурбан зүйлэй, картотекэ бүридэнь 3 мянган карточка) уданшьегүй танда харюу үгэхэ. Хэрбээ ямар нэгэн элидхэлэй танда таарамжатай бэшэ байгаа һаань, шэнжэлэлэй материал дурадхагдаха. Стендүүд дээрэнь олон литература табигданхай, түбэй хүдэлмэрилэгшэд тэрэ литература шэлэхэдэтнай туһалха. Һонирхоһон асуудалаараа захил хэжэ, адресаа тэндэ орхиходотнай, хэрэгтэй номыетнай һүүлээрнь танда эльгээхэ.

(ТАСС).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: профсоюзуудай конференциин делегадууд Загарайн аймагай Шэнэ-Бэрээнэй заһабарилгын заводой слесарь **А. В. Путинцев** (зүүн гарһаа), Зэдын аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэри лэгшэдэй профсоюзай райкомой түрүүлэгшэ **Д. Р. Бубеев**, Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой трактория бригадын бригадир, Социалис Ажалай Герой **Е. А. Бутаков**, Загарайн аймагай Онохойн совхозой хонишон **А. Е. Потелков**, Загарайн аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой түрүүлэгшэ **Г. М. Павлов**, Хориин аймагай Анаагай совхозой профсоюзай рабочкомой түрүүлэгшэ **Д. Ц.Цыренова**, Хэжэнгын аймагай «50 лет Октября» совхозой хонишон **Ц. Ц. Цыденова** гэгшэд конференциин заһарлалгын үедэ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

БУРЯАДАЙ ПРОФСОЮЗУУДАЙ XI КОНФЕРЕНЦИ

ПРОФСОЮЗУУД АЖАЛШАДАЙ ЭГЭЭЛ НИИТЫН ЭМХ

Облпрофсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Л. С. АСЕЕВЭЙ элидхэлhээ

— Буряадай профсоюзуудай союз хоорондын X конференциhээ хойшо 2,5 жэл үнгэрөө,—гээд элидхэлшэ ахилнэ. Энэ хугасаа соо манай орон дотор, мүн дэлхэй дээрэ ехэ хубилалтануд болоо.

Коммунис hартиин хүтэлбэри доро совет арад табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар бэелүүлжэ ябана. Үнгэрhэн 4 жэлэй туршада национальна доход жэлдэ дунда эзэргээр 7 процентээр, промышленна продукци үйлэдбэрилгэ 8,5 процентээр ургаhан байна. Энэмнай КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдээр хараалгаhанhаа дээгүүр болоно.

Советскэ Союзай аха дүү арадуудтай суг хамта манай республикын ажалшад табан жэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ оролсоод, эдэбхи үүсхэл гаргажа, эршэ хүсэлэ зангидан ажаллана. Хүн бүхэн hайнаар ажаллажа, табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэдэ өөhэдэнгөө хубитые оруулжа, багша В. И. Ленинэй ойн хүндэлэлдэ абаhан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ, энэ алдарта ойе угтаха хүсэл эрмэлэзлэгтэй.

Табан жэлэй үнгэрhэн дүрбэн жэлэй туршада Буряадай республикын экономико, соёл гэгээрэл саашадаа урган хүгжөө. Эдэ жэлнүүдтэ республикын арадай ажахын хүгжэлтэдэ 678 миллион түхэриг hомологдоhон байна. Прибор бүтээлгын завод, Сангиногой нүүрhэлэй уурхай, Силикатна хирпичийн завод, макароной фабрика баригдажа, ашаглалгада үгтөө. Мысовая—Улаан-Удэ хоорондо түмэр харгын электрификацилагдаа. Промышленна продукцийн бүхы хэмжээн 48,3 процентээр ургажа, түсэбhөө гадуур 15 миллион гаран түхэриг продукци худалдагдаа. Промышленна продукцийн бүхы ургалтынь 80 процентнь ажалай бүтээсые дээшэлүүлhэнэй аргаар түйлагдаhан байна.

1966—1969 онуудта урдахи дүрбэн жэлтэй сасуулхада, hү үйлэдбэрилгэ (жэлдээ дунда эзэргээр) 22 процент, мяха—8, үндэгэ—хоёр дахин, ноолhо—15 процент, ороолhо—20 процент нэмэhэн байна. Хонидой тоо 210 мянган толгойгоор, эбэртэ мал 10 процент олошороо. Тэрэшэлэн мори, шубууд олон болоо.

Гэр байрын, культурно-ажахуудалай барилга ургэдэбэ. Дүрбэн жэлэй туршада 746 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра, 29,7 мянган үхибүүдэй hуралсаха hургуулинуд, 7,7 мянган багашуулай байха саадясли баригдаа. Ажалшадай ажаhуудалай эрилтые хангаха предприятинуудай материальна бааза шэнэзр байгуулагдаа.

Ажалшадай мүнгэн олзо дүрбэн жэлэй туршада 42,5 процентээр ехэ болоо. Энэ хугасаада хүн зондо эд бараа худалдалга 35,8 процентээр ургаа.

1968 ондо республикын ажалшад промышленность болон худөө ажахые хүгжэлгэ түрэнэй түсэб, абаhан социалис уялгануудаа болзорhоонь урид дүүргэhэн байха юм.

1969 оной гаи гасууртай, хэды хүндэ бэрхэшээлтэй байбашье, республикын худөөгэй ажалша нинтын мал ажахы хүгжөөлгэдэ муу бэшэ үрэ дүн түйлажа шадаба. Түрэндэ мяха худалдаха түсэб 105 процент, hү—104, ноолhо—110, үндэгэ—120 процент дүүргэгдэhэн байна. Кабанскын, Улаан-Удын, Захааминай, Загарайн, Прибайкалийн аймагуудай, «Птицепром» трестын ажахынууд түсэбэй дүүргэлтэдэ ехэхэн хубитаяа оруулhан байгаа.

Үнгэрhэн жэлэй 9 hарын дүнгөөр республикамнай мал ажал хүгжөөлгөөр РСФСР-эй Министриүүдэй Советдэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан-Удын мясокомбинатаа 1 процентээр, Кабанскын, Прибайкалийн, Сэлэнгийн аймагуудай, 26 колхоз, совхозууд, худөө ажахын 850 туруушуул ВДНХ-да хабаадагшадаар баталагдаhан байна.

БурАССР-эй Министриүүдэй Советдэ мэдэлтэй промышленна предприятинуудай (барилгын материалнуудай промышленностийн управленицэ оруулангуйгөөр) үнгэрhэн жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 930 мянган түхэриг продукци худалдаа. Тиихэдэ республикымнай промышленность бүхы дээрэ даабариhаа үлүүлэн 21 миллион киловатчас электроэнергиг, 311 мянган түхэриг эдэбэ прибор болон автомат хэрэгсэлнүүдые, 12 мянган тонно цемент, 4 мянган дүрбэлжэн метр ноолhон бүд үйлэдбэрилжэ, 87 миллион түхэриг олзо оруулhан байна.

«Электромашина», «Теплоприбор», авиационно, Тимлюйн цементын, судна бүтээлгын, прибор бүтээлгын заводуудай, ЛВРЗ-гэй, ноолhо угаадаг, нарин сэмбын, Иналгын кондитерска фабрикануудай, Индношив» гэжэ өөдолой нэгэдэлэй, Байгалай мэдо буулгаха баазын, Шулуутайн леспромхозой коллективүүд жэлэй туршада жэгдэ hайнаар худэлжэ, социалис уялгануудаа дүүргэбэ. Тэрэшэлэн хэлхээ холбоошод, автомобилистнүүд, түмэр замшад муу бэшэзр худэлжэ гараа.

Капитальна барилгада hомологдоhон мүнгэ ашаглаха, барилга-хабсаралгын худэлмэриин түсэб 1969 оной декабриин 25-да дүүргэгдэ hэн. Гол фоднуудые ашаглалгада үгэхэ түсэб 101 процент болоо. Республикын худөө ажахыда жэлэй туршада 30 миллион түхэриг hомологдон ашаглагдаа. 84,5 мянган хониной, 82 мянган эбэртэ малай, 13 мянган гахайн байха эндэб байрануд баригдаа. Худөөдэ хамта дээрээ 178 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд ашаглалгада үгтэбэ.

Гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаанай эрьесэ 476,4 миллион түхэриг боложо, түсэб үлүүлэгдэhэн байна. Хүн зоной ажаhуудалай эрилтые хангалга хурдан түргэнөөр хүгжөө.

Эдэ бүгэдэ амжалтануудые түйлаха хэрэгтэ республикын профсоюзай эмхинүүд өөhэдынгөө хубитануудые оруулhан байна. Тэдэнэр гол анхаралаа ажалшадай дунда социалис мүрысөө, коммунис ажалай түлөө худэлөөс үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, үйлэдбэри нарижуулан hайжаруулха, шэнэ техническэ дэбжэлтэ түйлаха, эрдэм ухаанай түйлалта болон ажалай түрүү дүй дүршэл үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ асуудалнуудта хандуулдаг байна.

Табан жэлэй түсэб 1970 оной ноябриин 7 болотор, тиихэдэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар даабари 1970 оной апрелиин 22 болотор дүүргэхэ тухай Москва, Ленинград болон бусад городуудай ажалшадай үүсхэл республика доторнай үргэнөөр дэмжэгдэнэ. Энэ үүсхэлые нэн түрүүндэ коммунис ажалай нарин сэмбын фабрикын коллектив, Суулгын совхозойхид, Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозойхид дэмжэ бэлэй. Тэдэнэй жэшээгээр бусад олон коллективүүд худэлнэ. Гадна олон худэлмэришэд, худөөгэй ажалшад табан жэлэйнгээ даабари В. И. Ленинэй турэhөөр 100 жэлэй ойдо дүүргэхээр шиидэнхэй. Тиихэдэ авиационно заводой худэлмэришэдэй 72 процентнь табан жэлэйнгээ түсэб үнэ дүүргэнхэй.

Тэрэшэлэн Москвагай бүд нэхэгшэ М. С. Иванниковагай, Щекинскэ химическэ комбинадайхидай үүсхэлээр олон коллективүүд, тэрэ тоодо Улаан-Удын ТЭЦ-эй, авиационно заводой, ноолhо угаадаг фабрикын, геологоуправлениин, Зэдын комбинадай коллективүүд ажаллана.

Продукциин шанар hайжаруулха талаар хаа хаанагүй ехэ худэлмэри хэгдэнэ. Энэ талаар «Теплоприбор», судна бүтээлгын заводуудта, Улаан-Удын мебель-модо болбосоруулдаг комбинадта hайн амжалта түйлагдаа. Авиационно завод дээрэ «hайн шанартай продукци гаргадаг цех» гэhэн нэрэ зэргэ олохын түлөө мүрысөөн долгэрэнхэй. Энэнэй ашаар 1968 онтой сасуулбал, 1969 ондо голодоhо гаргалга 38 процентээр доошолоо.

В. И. Ленинэй түрэhөөр алдарта 100 жэлэй ойдо бэлдэжэ байха үедэ ажалшадай дундаhаа бадаран гараhан шэнэ hайхан үүсхэлнүүдые тоолохо гэбэл, тон олон. Тиимэшье байха зэргэтэй. Ушарынь гэбэл, хүн болгон хүсэ шадалаа гамнангүй, эдэбхи хэшээлээ хүсэд гаргажа, хүндэтэ багшынгаа ойдо ажалай бэлэг бэлдэнэ ха юм. Иимэ эрхэ байдалда профсоюзай эмхинүүд өөhэдынгөө эмхидхэлэй худэлмэри hайжаруулха, ажалшадай эдэбхи үүсхэл үргэн дэмжэжэ, олоной дунда долгэрүүлхэ уялгатай. Энэ зорилгоо профсоюзуудай олон комитедүүд партийна организациинуудай туhаламжаар амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Ойн баярай хүндэлэлдэ долгэрhэн социалис мүрысөөнэй долгин соогуур ажалай эрхим түрүушүүл шалгаран гарана. Тэдэнэй ажал худэлмэри, дуй дүршэл хадаа манай үйлэдбэридэ бии байhан арга боломжонуудые элирүүлэн харуулжа, ямар аргаар хэрэглэхэ зам заажа үгэнэ.

Ойн баярай мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябагшадые нэрлэбэл:

ноолhо угаадаг фабрикын ноолhо илгагшад Аболтусова, Дулэынова, Николаева, Сахарова;

Зэдын комбинадай Холтосон руднигай нүхэр Колодиной хүтэлбэрилдэг бригада;

1969 ондо үнэн бүриhөө 5945 литр hү hааhан «Байкал» племхозой hаалишан Л. Седых;

үнгэрhэн жэлдэ үнэн бүриhөө 5656 литр hү hааhан Сэлэнгийн совхозой hаалишан, коммунис ажалай ударник Ц. Тадвашкина;

100 эхэ хонин бүриhөө 115 хурьга абажа түлжүүлhэн Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой хонишон И. Гомбоев;

үнгэрhэн жэлдэ 803 поршоонхо абажа түлжүүлhэн «Щергинский» совхозой гахайшан М. Вторушина.

Ленинэй зааhан замаар урагшаа дабшахадаа, нэн түрүүн коммунизмын материально-техническэ үндэhэ hуури тогтоохо гээшэ коммунизм байгуулгын гол зорилго мүн гэжэ КПСС тоолоно. Эрдэм наукын болон техникын түйлалтануудые бүхы хэмжээгээр ашаглаhанай, ниитын бүхы үйлэдбэриие индустриальна аргаар хүгжөөhэнэй, тэрэнэй ашаг үрые болон ажалай бүтээсые дээшэлүүлhэнэй ашаар промышленностиие саашадань нилээд хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, худөө ашахые хурдан түргэнөөр, тогтуурилтайгаар хүгжөөлгые хангаха, энээнэй ашаар арад зоной hуудал байдалые нилээд ехээр hайжаруулха, бүхы совет хүнүүдэй материальна болон соёлой хэрэглэмжые бүри дүүрэнээр хангаха ябадал түйлаха гээшэ партиин бэелүүлдэг экономическа политикын гол удхань мүн болоно.

В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаhан КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүдhээ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Конференциин заседаниин зал соо.

Конференциндэ хабаадагшад выставкын экспонадуудтай ажа байна.

Конференциин заседаниин зал соо.

Партиин Центральна Комитедэй Пленумэй заабаринуудые бодото дээрэнь бэелүүлэн, профсоюзна комитедүүд, эмхинүүд ниитэ зоной ажалай эдэбхи үүсхэл улам бадаруулха, эмхидхэлэй болон хүмүүжүүлгын худэлмэри hайжаруулха, В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалис мүрысөө бүри үргэн дэлисэтэй болгохо уялгатай.

Ажалшадай элүүр энхые хамгаалха талаар Буряадай профсоюзууд горитойхон оролдолго гаргана. Түрэнэй социальна страхованида жэл бүридэ ехэ мүнгэ зөөри hомологдоно. Гансахан үнгэрhэн жэлдэ 24 миллион 83 мянган түхэриг табигдажа, тэрэнэй 12.926 мянган түхэригынь саг зуура ажаллажа шадаха аргаяа болиhонойнь түлөө ажалшадта түлэгдэhэн байна.

Хоёр жэлэй туршада курорт, санаториинуудта социальна страхованиин мүнгэ зөөрөэр 11700 хүн амаржа аргалуулаа. 16 мянга гаран хүн амаралтын байшангуудта, турбазануудта ошожо ерээ. Хэдэн арбаад мянган ажалшад түрэл хизаар соогуураа аяншалhан байна.

Республикын ажалшадай элүүр энхые хамгаалга дээрэ 6100 гаран медицинын худэлмэрилэгшэд, тэрэ тоодо 1176 врач худэлнэ.

Мүнөө үедэ «Аршан» курорт дээрэ ехэ барилга бодоогдожо байна. Хамтадаа 12 миллион шахуу түхэриг гаргашалагдаха. «Котокель» нуур дээрэ амаралтын байшан баригдажа эхилгэдэнхэй. «Горячинск» курортдо мүн лэ ехэ барилга эхилхэнь. Улаан-Удэдэ 265 хүнэй орохо «Турист» гэжэ гостиница, Сурхайта нуур дээрэ зунай турбаза баригдаха юм. Тэрэшэлэн «Забайкаллес» комбинат, «Электромашина», шэлэй заводууд, коммунальна ажахын ба арад зоной ажаhуудалай эрилтэ хангаха министерствануud 150 хүнэй амарха санатори-профилактори барижа дүүргэхэ болонхой. Иимэ үүсхэл үргэнөөр дэмжэгдэмээр.

Тэрэшэлэн үхибүүдэй үбэл, зунай амаралтые эмхидхэлгэдэ горитой анхаралт табигдадаг болоо. Үнгэрhэн зун пионерскэ ба туристска 46 лагерь худэлжэ, тэндэ 26,4 мянган hурагшад амараа. Теэд энэ талааршье хэхэ юумэн ехэ.

Коммунис байгуулалтын асари ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада ажалшадай дунда хүмүүжүүлгын худэлмэри hайжаруулха шухала. Энээн тухай КПСС-эй ЦК-гай 1969 оной декабриин Пленумэй, ВЦСПС-эй VIII пленумэй шиидхэбринүүд соо онсолон тэмдэглэгдэнэ гэжэ элидхэлшэ үргэлжэлүүлнэ.

Хүмүүжүүлгын худэлмэри зүбөөр эмхидхэхэ ехэхэн арга боломжонууд Буряадай профсоюзай эмхинүүдтэ бии. 128 клуб, соёлой байшан ба ордонууд, 670 мянга гаран эндэб номтой 144 библиотекэ, 56 кино-тухеэрэлгэ, 786 улаан булан, нүүдэл 7 автоклуб ажалшадай культурна эрилтые эдэ үдэрнүүдтэ хангана. hүүлэй хоёр жэлэй туршада хүмүүжүүлгын ба физкультурын худэлмэридэ профсоюзай бюджедhээ 5 миллион 208 мянган түхэриг гаргашалагдаа. Авиационно заводой, Охин Булагай совхозой соёлой байшангууд, Байгалай модо буулгаха баазын клуб, Гусиноозерско, рудоуправлениин шахткомой, Борьёогой совхозой библиотекэнүүд ажалаа hонирхолтолгоор эмхидхэжэ, олондо хүндэтэй болоо.

Мүнөө үедэ профсоюзуудай сурталай эмхи зургаанууд ЦК-гай 1969 оной декабриин пленумэй материалнуудые, В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаhан Центральна Комитедэй Тезисүүдые ажалшадта рилан ойлгуулна.

Гэхэтэй хамта клуб, библиотекэ, нүүдэй худэлмэридэ дүрэ ушөөл бии гээшэ. Зарим предприятинууд өөhэдын болбосоротэй клуб, соёлой байшан hаар.

Саашадаа элидхэлшэ мүрысөө публикала физкультура, спорт, туризмын ямараар хүгжэлтэй тухай, энэ шухала хэрэгтэй hан дутагдалнууд дээрэ тогтоно.

hүүлээрнь нүхэр Асеев Буряадай эмхидхэлэй-ниитын риин асуудалнуудта конференциин делегадуудай анхарал хандуулна.

Тоосоото үе соо профсоюзуудай эхин эмхинүүд шэнэзр байгуулжа, 21389 хүн профсоюзай гэдэ абтаба. Мүнөө республикын профсоюзай эмхинүүдтэ хамтадаа мянган гэшүүд тоологдоно. Эдэ бүхы ажаллагшад 96 процент болоно. Профсоюзуудай олоной комитедүүд, жэшээлхэдэ ниитын худэлмэрилэгшэдэй, гүйцэтгэхи зүргааануудай, соёл гэгээрэлэй хэлхээ холбооной худэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай обкомууд ажалшадай эзэргые олошоруулгада хоорондоо ажа байдаг.

Гэхэтэй хамта барилгачидтай, ниитын материалнуудай промышленностийн олохон предприятинуудтай, леспромхозуудта, леспромхозуудтэй худэлмэришэдые профсоюзуудай талаар hанал бага табигдадаг, профсоюзай эмхинүүд hүүлаар нүлөөлнэ, холбоо hула, ажалшадай ёhотой ажалшэд боложо шадаагүй.

Профсоюзай тоосоото hуулиуд суглаанууд hаяхан болоно. Эдэ суглаанууд профсоюзуудай политическэ ехэхэн дүрэ оршон байдалда үнгэржэ, профсоюзуудэй эмхинүүдэй эмхидхэлэйнгээ, бэхижэhэниин элитээр хэрэгсэлнүүд.

Үнгэрhэн тоосоото суглаанууд конференциинүүд дээрэ бүхы гэшүүдэй 95 процентнь байлсажа, элидхэлнүүдые зүбшэн хүлээн эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Профсоюзуудай ФЗМК-нуудта, областнай комитедүүдтэ шэнэ эдэбхитэй, ажалшадай риин түрүушүүл, тэдэнэй эрэлхэг эхэнэринүүд, залуушуул hүүлэн байна.

Зорилго юуб гэбэл, профсоюзуудай эмхинүүдэй хүтэлбэридэ оролдые hургаха, ажал худалдаа бодотоор туhалха шухала.

Владимир Ильич Ленинэй hөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаhан КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүд профсоюзуудай ажал ябуулганай сэгнэлтэ үгтэhэн байна. Ардай эгээл ниитэ эмхи, олон худэлмэришэд болон алба хаагшадай коммунизмын hургуули болохо вет профсоюзууд манай ажалшадай хүгжэлтэдэ шухала үүргэ гүйцэтгэжэ Тезисүүд соо заагдана.

Энэ үндэр сэгнэлтэнь маанадаа hайнаар ажаллахые, эмхидхэлэй болон хүмүүжүүлгынгээ хэлбэрнүүдэй партиин эрилтэдэ, коммунизмын hургуулгын зорилгонуудта таарамжтай ябуулхые уялгална.

Элидхэлэйнгээ түгэсхэлдэ Н. С. Асеев республикын профсоюзуудай мянган гэшүүдэй үмэнэhөө эрэлхэг ажалшадгонуудые дүүргэхээр тэдэнэй ажалшадай байhаниие мэдүүлнэ.

БУРЯАДАЙ ПРОФСОЮЗУУДАЙ XI КОНФЕРЕНЦИ

КОММУНИЗМ БАЙГУУЛАГШАДАЙ ҺУРГУУЛИ МҮН

ЭЛИДХЭЛНҮҮДЫЕ ЗҮБШЭЛГЭДЭ ХАБААДАГШАДАЙ ХӨӨРӨӨНҺӨӨ

Буряадай профсоюзуудай областной комитедэй, мүн областной шалгалтын комиссиин тоосоонуудые зүбшөөн конференциин делегадууд [illegible] хабаадажа, худөө ажахын промышленностие хүгжөөлгэ республикынгаа урда табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлгэдэнь профсоюзай организацинуудай угаа зүтгэлтэй худэлмэри ябуулжа байгаа тушаа дэлгэрэнгыгээр хэлсэ[illegible]. Профсоюзай организацинууд обкомой партийна организациин хүсөөр доро худэлмэреэ эмхидхэжэ, [illegible]дай дунда социалис мүрысөө [illegible] дэлгэрүүлнэ. Предприяти[illegible], совхозуудай ажалшад комму[illegible] ажалай түлөө олоороо тэмсэ[illegible].

[illegible]гаа худөө нютагуудта профсоюзай организацинуудай урган бэ[illegible], эдэбхитэйнь олошоржо [illegible] тушаа Буряадай худөө ажаһаман журнал, уншагшадай вечернүүд үнгэргэгдэнэ. Соёлой байшангай коллектив алдарта ойе угтуулан клубай худэлмэрние һайнаар эмхидхэхэ гэжэ республика дотороо үүсхэл гаргаад, Баргажанай, Хиагтын болон бусад аймагуудаар гаража, худоогэй ажалшадай дунда уран һайханай концерт, зүжэг нааданууды харуулһан байна. Эндэхи библиотекын фонддо 32 мянган хэһэг номуудтоологдоно. Дүрбэ мянга гаран уншагшадтай.

Улаан-Удэ городой гэр байра барилгын комбинадай ажалшад үнгэрэгшэ жилдэ шэнэ арганууды ургэнөөр хэрэглэжэ, түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна. Барилгашадай дунда мүрысөөн ургэнөөр дэлгэржэ, коммунис ажалай ударнигуд олошорно. Конференциин президиумдэ һуугаа залуу басаган **Е. В. Ашихмина** ажалай дүнгүүдые согсолжо, худэлмэришэдэй урда тодорхой зорилгонуудые табидаг. 1969 ондо түс цехэй коллектив заводойнгоо дирекци, партийна болон профсоюзай организациин дамжуулгын Улаан туугаа дүрбэ дахин хүртэһэн байгаа.

Буряадай автомобильна болон харгы зүһэбарилгын худэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ нүхэр **М. Е. Денисенко** харгы замшадай хахадһаа үлүү зоониинь коммунис ажалай түлөө мүрысөөндэ жагсана гэжэ мэдүүлбэ. Профсоюзай комитедүүд, эхин организацинуудта эмхидхэлэй худэлмэри ургэнөөр ябуулагдана. Предприятинууд бүхэнэй түсэб, уялгаяа дүүргэлтые хангалсана. Транспортна управлениин олохон предприятинууд нёдондо ашаа шэрэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн. Автотранспортна предприятинууд худөө ажахын шухала кампанинуудай комбинадайнгаа ажал тухай хэлэхэдээ, өөрынгөө худэлжэ байдаг бригадые табан жэлэйнгээ даабарине энэ жэлэй ноябриин 7 болотор дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, ажалаа бүтээсэтэйгээр эмхидхэжэ байһаниень дүрдаба. Тус комбинадай профсоюзай организаци уралан нарижуулагшадай дунда ехэ худэлмэри ябуулжа, тэдэнэй дурадхалнуудые ажалдаа нэбтэрүүлхэ хэрэгтэнь горитой туһална. Эндэхи уралан нарижуулагшад даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, шэнэ табан жэлэй түсэбөөр ажалажа байнхай.

— Барилгашадай ажалынь орёо бэрхэ, тээдшье хүндэтэй мэргэжэл гээшэ. Тиимэһээ ажалшан бүхэнние һайнаар хүмүүжүүлхэ, коммунис ёһо заншалда һургаха гэжэ профсоюзайм найн организаци ороло[illegible] байдаг,— гээд энэ залуу делегат тэмдэглэхэтэсэ хамта, культурно-ажаһуудалай талаар барилгашадай эрилтэ үшөөл хангагданагүй гэбэ.—Комбинадтамнай улаан булан, клуб мүнөө болотор баригдаагүй. Гэр байра муутай зон олон. Барилгын управлениин һаналаа табилсаагүйдэ, ажалшадай эдэ эрилтэнүүд хангагдахагүй байна гэжэ тэрэ нэмэбэ.

1969 ондо ажалшадай ажаһуудалые хангадаг республикымнай предприятинууд худэлмэреэ нилээд һайжаруулаа. Һайн кадрнууд бэлдэгдээ. Ажалшадай эрилтые хангалгада олон янзын арга дүршэл хэрэглэгдэнэ. Ажаһуудалые хангадаг олохон предприятинуудай худэлмэрилэгшэд худөөгэй колхоз, совхозуудаар саг ургэлжэдөө ябажа, ажалшадай захилые дүүргэнэ. Илангаяа Загарайн, Кабанскын, Селэнгийн аймагуудай комбинадууд түсэбүүдээ һара бүридэ үлүүлэн дүүргэдэг болонхой. Предприятинуудта түрүү технологи ургэнөөр хэрэглэгдэнэ. Гансахан нёдондо 300 гаран шэнэ техеэрэлгэ тэдхогдоо. Олонхи предприяти бригадна аргаар ажалладаг боложо, ажалай бүтээсые 15 процентээр дэшэлүүлһэн байна.

Зоной ажаһуудалые хангадаг предприятинуудай ажал худэлмэри тухай республикын ажаһуудалые хангалгын министр нүхэр **Г. А. Ерёмин** олон жэшээ харуулаа. Үнгэрэгшэ жилдэ Кабанскын аймагай оёдолшодой нэгдэл жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урилгалан дүүргэ. Авиазаводой 55-дахи ателье һайнаар худэлнэ. Хэдэн цехүүдынь «эрхим культуратай коллектив» гэһэн нэрэ эзэлгэ хүртэһэн байха юм. Оёдолшодэй худэлмэридэ заводой профсоюзна организаци горитой туһалжа байдаг болонхой.

Улаан-Удын ЛВРЗ-гэй дизельнэ цехэй мастер, делегат **Р. К. Тороков** үгэ абахадаа, Ленинэй орденто заводойнгоо ажалшадай Ильичэй алдарта ойе угтуулан социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа байһан тухай хэлэбэ. Энэ цехтэ ажахын тэссэгэй оороһон дүрбэн мастерска участок худэлнэ. Цехэй олохон ажалшад коммунис ажалай ударнигуд болонхой. 200 гаран ажалшад мэргэжэлтэй дэшэлүүлхын түлөө һуралсалда хабаадана. Цехэй комитет һара бүридэ үедэ колхоз, совхозуудай худэлмэридэ горитой туһална. Нёдондо автомобилистнүүдэй харгы замшадай дунда 400 гаран хүн жэлэйнгээ түсэбые уридшалан дүүргээд, 1970 оной түсэбөөр ажаллажа эхилһэн байгаа.

Конференциин делегат нүхэр Денисенко саашань үгэеэ үргэлжэлүүлхэдээ, предприятинуудай ажал худэлмэридэ дутагдалнуудай олоор үзэгдэдэг байһаниие гэршэлээ. Автомашинын жолоошодой дундаһаа ажалдаа гээгдэжэ гараха ябадал али олон үзэгдэнэ. Мүн авари хэхэ ушар хүсэд усадхагдаагүй. Зарим предприятиин хүтэлбэрилэгшэд түрүү арганууды ургэнөөр хэрэглэжэ, техническэ дэбжэлтые хангахын тулада багаар анхарна. Декабрь, январь, февраль һарануудта профсоюзай организацинуудта тоосоото һунгалтын суглаануд үнгэржэ, ажалайнгаа дутуу **дунданууд тухай горитой хэлсэгдэнэн, хэмжээ ябуулганууд** хараалагдаһан байгаа. Мүн профсоюзай обкомой Пленум дээрэ КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй дүнгүүд тухай асуудал зүбшөн хэлсэгдэжэ, шиидхэбэринүүд хараалагдаһан. Тэд эдэ хэмжэнүүд мүнөө үедэ үшөөл хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэжэ байнхай.

Профсоюзуудай областной комитедэй ябуулжа байдаг худэлмэри тушаа нүхэр Денисенко хэлэхэдээ, профсоюзай эхин организацинуудай ажалынь үшөөл һулаар хүтэлбэрилэгдөө, обкомой гэшүүд нютагуудаар хододоо ябажа, профсоюзай комитедүүдтэ, эхин организацинуудтань бодото туһаламжа үзүүлхэ байгаа. Профсоюзай комитедүүдэй секретарьнарай үүргэ харюусалгые дэшэлүүлхын тулада профсоюзуудай областной комитедэй зүгһөө мүн лэ бага худэлмэри ябуулагдана гэбэ.

Ажалшан зоной дунда элүүрые хамгаалха худэлмэри городуудта, худөөгэй ажахынуудта нилээд һайнаар эмхидхэгдэдэг боложо байһан тушаа республикын элүүрые хамгаалгын министрэй орлогшо нүхэр **Д. Э. Эрдынеев** тогтобо. Мүнөө үедэ медицинскэ худэлмэрилэгшэд шэнэ арганууды хэрэглэнэ. Олонхи аймагуудта нүүдэл амбулатори ошожо, холын фермэ, отарануудай малшадта медицинскэ туһаламжа хүргэнэ. Республикын больницануудта худэлдэг һайн врачнар-мэргэжэлтэд аймагуудаар ябажа, зониие аргалдаг болонхой. Тиигэбэшье зарим аймагуудта медицинскэ хангалгада дутуунууд бии. Хүн зоной элүүрые сахиха талаар профилактическа худэлмэри муугаар үнгэргэгдэдэг байна. Мүн энээнһээ гадна, колхоз, совхозуудта ядохимикадууд хэрэглэгдэжэ байха үедэнь ажалшадые тэрэнэй хоро хогшолһоо хамгаалха асуудал мууса шиидхэгдэнэ. Ажахынууд ядохимикадуудые хадагалха тусхай складуудые түхеэрнэгүй.

Делегат нүхэр Эрдынеев ажалшан зоной һайнаар амарха, аргалуулхынь тулада профсоюзай организацинууд ехэ худэлмэри ябуулха байһаниие тэмдэглэлээ. Республика дотор курортнууд, амаралтын байшангууд олошоруулагдаха ёһотой. Түнхэнэй аймагай «Нилова пустыни» гэжэ газарые ВЦСПС-эй мэдэлдэ оруулха тухай тэрэ дурадхал оруулһан байна. Гадна Улаан-Удэ городто диетическэ столовонуудые олон газарта нээхэ тухай хэлээ.

Республикын комсомолшууд, залуушуулай В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе бэлэдхэлтэйгээр угтажа, ленинскэ шалгалтануудта эдэбхитэйгээр хабаадажа байһан тухайнь ВЛКСМ-эй обкомой секретарь **В. Ф. Подлеснов** хэлэбэ. Республикын түрүү предприятинуудта Улаан-Удын ЛВРЗ, прибор бүтээлгын завод, авиазавод болон бусадуудта залуушуул ойн баярай мүрысөөндэ ургэнөөр хабаадана. ВЛКСМ-эй Буряадай областной комитет хэмжээ ябуулганууды хараалжа, предприятинуудай профсоюзай комитедүүдэй хамта залуу худэлмэрилэгшэдэй дунда эрхим мэргэжэлэй түлөө мүрысөө эмхидхэхэ. Энэнэ һайн үрэ дүнгүүдые харуулаа. Мүнөө предприяти бүхэндэ ажалаараа шалгарһан эрхим залуу мэргэжэлтэд олошоронхой.

Залуу үетэнние уралан нарижуулгын худэлмэридэ ургэнөөр хабаадуулхын тулада республикын ВОИР-ай областной совет горитой туһаламжа хүргэнэ. Комсомолшууд үйлэдбэри дээрэ олон дурадхалнуудые нэбтэрүүлжэ, хэдэн зуугаад мянган тухэригэй алмалта хонэ. Энээнтэй хамта, худөөгэй комсомолшууд һайн һайхан үүсхэл гаргажа, колхоз, совхозуудай мал ажал дээрэ олоороо худэлдэг болонхой. Саашань хэлэхэ зуураа, нүхэр Подлеснов комсомолой ажал худэлмэридэ партийна болон профсоюзай организацинуудай һайн туһаламжа хүргэжэ байхые хүсэбэ. Юуб гэхэдэ, бүгдэ арадай социалис мүрысөөндэ залуушуул ургэнөөр хабаадуулагдаха болоно. Зарим ушарта тэдэнэй һайн үүсхэл гаргаад байхадань, нютагуудай партийна, профсоюзна организацинууд дэмжэнэгүй.

Һургуули үйлэдбэри хоёрой хооронохи холбоо барисаае бэхижүүлхэ, үхибүүдые бага наһанһаань ажалхэжэ һургаха тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэгдээ. Бусад аймагуудай һургуулинуудта техническэ кружогууд эмхидхэгдэнэгүй. Конференци дээрэ үгэ хэлэһэн нүхэр Подлеснов Буряадай комсомолшууд, залуушуулые В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойе угтуулан ехэ амжалта түйлажа байха гэжэ найдуулба.

Каменск тосхоной автомобильна предприятиин шофер **Л. В. Рубцова** коллективэйнгээ ажал тухай хөөрэхэ зуураа, автомобильна паркын бүтээсые дээшэлүүлхэ тушаа дурадхалнуудые оруулаа. Улаан-Удын универмагай наймаалагша, делегат **А. И, Захарова** ажалшан зоной дунда худалдаа наймаа ургэнөөр дэлгэрүүлхын тулада коллективэйнгээ мүрысөөндэ ямараар хабаададагые дурдаба. Эндэ 186 хүн коммунис ажалай түлөө мүрысэнэ. Тэдэнэй 80 гаранинь ударнигуд болонхой.

— Нёдондо «Забайкаллес» комбинат түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй. Хахад миллион кубометр модо дутуу бэлэдхэһэн байна. Энэ байдал юунһээ үзэгдэнэб гэбэл, олохон предприятинуудта ажалай журам муугаар сахигдана,—гэжэ республикын ой модоной ба саарһанай промышленностиин худэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ нүхэр **П. Н. Петров** үгээ захалба.

Хэрбээ 1968 ондо түс комбинадай предприятинуудта ажалһаа гээгдэхэ ушар 9374 дахин үзэгдөө һаа, үнгэрэгшэ жилдэ 12 мянганда хүрэһэн байна. Ажалай журам эбдэхэ ябадал ехэнхидээ архи уулган дээрэһээ ушарна бшуу. Жэшээлхэдэ, Худүнэй леспромхоздо олон ушар гарадаг, зарим хүнүүд бүхэли удэрөөр ажалдаа ерэнэгүй. Ажалшадай дунда хумүүжүүлгын худэлмэри ябуулха, тэдээндэ зохихо байра байдал түхеэрхын тулада профсоюзай организацинууд шухала хэмжээ абанагүй. Энэ худэлмэриин муугаар табигдаһанһаа олон худэлмэрилэгшэд ажалһаа гаража ошоно. Мүн ой модоной предприятинуудта клубууд муугаар ажаллана. Тэдээндэ бэлэдхэлтэй һайн кадрнууд табигданагүй.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе угтуулан Буряадай искусствын худэлмэрилэгшэдэй угаа харюусалгатай ажал ябуулжа байһан тухай республикын культурын министр нүхэр **П. Н. Нимаев** тогтоо. Театрнуудай коллективүүд алдарта ойдо ехэ бэлэдхэл ябуулна. Республика доторнай уран һайханай бүлгэмүүдэй харалган эмхидхэгдэжэ, илангаяа худөө нютагуудта бэлигтэй залуу үетэнэй ургажа байһаниинь гэршэлэгдээ. Буряадай культурын министерство профсоюзуудай областной комитедтэй хамта шухала хэмжээнүүдые хараалһан байна. Һүүлшын жэлнүүдтэ дээдэ болон түсгаар дунда эрдэмтэй болоһон олон мэргэжэлтэд худөөгэй клуб, библиотекэнүүдтэ эльгээгдэнэ. Культурно-гэгээрэлэй тусгаар һургуули дүүргэһэн хүнүүдэй дундаһаа профсоюзай худэлмэридэ дэбжүүлэгдэжэ байна.

Тиигэбэшье, манай республика дотор илангаяа клубууд, библиотекэнүүдтэ ажаллаха хүнүүд дуталдадаг. Энээнһээ боложо худөө нютагуудта культурно-гэгээрэлэй худэлмэри муугаар эмхидхэгдэнэ бшуу. Тиимэһээ энэ жэлнээ культпросветучилищида һураха хүнүүд нилээд олошоруулагдахаар хараалагданхай. Мүн культурно-гэгээрэлэй эмхинүүдтэ ажаллаха кадрнуудые бэлдэхэ саг ургэлжын курса нээгдэхэ байна. Тэрээндэ шадабаритай хүнүүдые шэлэн олохо хэрэгтэ профсоюзуудай областной комитет туһалха болоно.

Делегат нүхэр Нимаев худөөгэй клубуудай ажалые һайжаруулха, культурна барилгануудые олоор түхеэрхэ тухай онсо анхараа. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада зарим аймагууд клубуудые үсөөн барихан байна. Баргажанай аймагта юһэн клуб баригдаха байгаад, ороидоол хоёрынь баригдажа дүүрээ. Гэбэшье мүнөө байһан худөөгэй клубуудай хахадынь шахуу хуушаржа муудаһан гү, али зоной дунда культурно-гэгээрэлэй худэлмэри ябуулхада таагүй болоһон байна бшуу. Гадна Улаан-Удэ городой бусад предприятинууд, управленинүүд өөрын клубгүй байһаар. Республика дотор автоклубууд үшөөл үсөөн. Зарим аймагуудта тэрэнэй байгаашье паань, һайнаар ашаглажа, холын гүүртэ, отарануудай малшадай хүсэлые хангажа шаданагүй.

Загарайн аймагай Онохойн совхозой ахалагша хонишон, делегат **А. Е. Потемкин** 1964 онһоо хойшо хонин ажал дээрэ худэлхэеэ ороод, жэл бүри олон хурьгадые абажа, нооһо ехээр хайшалдаг болоһон тухайгаа тодорхойгоор хөөрэбэ. Нүхэр Потемкин анхан өөрөө худэлөөд, хойто жэлнүүдтэнь гурбан дүүнэрээ хажуудаа хонишон болгожо абаһан байха юм. 1969 ондо дүрбэн аха дүүнэр—Потемкинтон 1300 эхэ хонидые харууһалаад, түлгэнүүдһээнь зуун толгой бүриин 97 хурьга, томо эхэ хонинуудһаа 118 хурьга түлжүүлээ. Эхэнүүдһээ амаарлагдахадаа хурьгадынь түс бүридөө 25—30 килограмм шэгнүүртэй болгогдоно. Потемкинтон мүнөө хурьга абалгаар табан жэлэйнгээ даабарине үлүүлэн дүүргээд, түсэбһөө гадуур мянга гаран хурьга түлжүүлжэ байна. Энэ жилдэ бригадынгаа 850 эхэ хонинһоо 800 хурьга абаад, түл абалгаяа эмхитэйгээр үнгэргэнэ.

— Уралан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшодой худэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ профсоюзай организацинууд харюусалгатай үүргэ дүүргэхэ уялгатай,— гээд республикын ВОИР-ай областной Советдэй түрүүлэгшэ нүхэр **Н. Н. Мальцев** хэлэбэ. Уралан нарижуулагшад өөһэдынгөө бодоолоор һайн юумэнүудые зохёожо, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, ажалай бүтээсые горитой дээшэлүүлнэ. Предприяти болон колхоз, совхозуудта ажалай гаргашые хорооно, мүнгэ зөориин алмалта оруулна. Гэбэшье профсоюзай организацинууд тэдэнэй ажал хэрэгые зүбөөр ударидахын, дурадхалнуудыень саг соонь хаража, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхын, уралан нарижуулагшадые һайнаар урмашуулхын түлөө оролдохо зэргэтэй. Энэ талаар дутагдалнуудай олон байһан тушаа нүхэр Мальцев тэмдэглээ. Олонхи предприятинуудта уралан нарижуулагшадай худэлмэридэ залуушуул үсөөн хабаадана. Тэдэнэй дунда техническэ кружогуудые эмхидхэхэ, наука болон техникын түйлалтануудые заажа байха гээшэ мүнөө үедэ шухала.

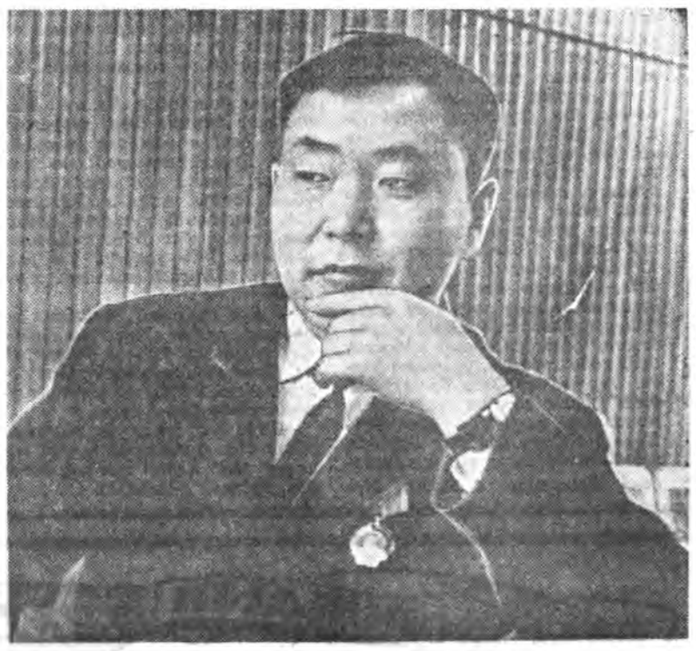

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буряадай профсоюзуудай конференциин делегат, Улаан-Удын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой дизельнэ цехэй мастер, Ленинэй орденоор шагнагдаһан Р. Х. Торонов.

Ф. СОРОКИНОЙ фото

Профсоюзуудай областной конференци дээрэ үгэ хэлэһэн делегадууд предприяти болон колхоз, совхозуудта уралан нарижуулагшадай худэлмэриие һайнаар эмхидхэхэ, тэрэнэй ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэдэ ургагүй нүлөөтэй байһаниие онсолон тэмдэглэбэ. Тиигэбэшье ВОИР-ай эхин организацинууд үшөөл һулаар хүтэлэгдэнэ. Тэдээндэ бодото туһаламжа хүргэхэ талаар зарим ажахынуудай, предприятинуудай профсоюзай комитедүүд бага анхарал хандуулдаг. Уралан нарижуулагшадай оруулһан дурадхалнууд зарим ушарта үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэнэгүй. Мүн үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн дурадхалнууд саг соогоо харагдажа, экономическа ашаг олзонь тоологдожо, уралан нарижуулагшадта мүнгэ зөөри алмалта хэһэнэйнь хубяар нарашал үгэхэ, урмашуулха хэрэгые бүсад профсоюзна организацинууд тооногүй.

Профсоюзай худэлмэриие саашадань бүри һайжаруулха, илангаяа предприятинуудай худэлмэреэ шэнэ аргаар түсэблэдэг, НОТ ургэнөөр хэрэглэдэг, материальна урмашуулгын шэнэ гуримда ороод байхадань, худэлмэришэдтэ ажал дээрэнь зохихо байра байдал хангаха, амаралтынгаа үдэрнүүдые һайнаар үнгэргэхэ хэрэгтэнь профсоюзай организацинуудай шухала хэмжээнүүдые хараалха байһаниие конференциин делегадууд онсолон тэмдэглээ. Энээнһээ хойшодоо республика доторнай амаралтын байшангууд олоор баригдаха юм. Мүнөө республикын олохон колхоз, совхозуудта тиимэ байшангууд баригдажа байнхай. Тиигэжэ жэл бүхэн олон хүнүүд амаралтынгаа хаһые һайнаар үнгэргэхэ болоно. Мүн курортнуудта, санаториануудта ошожо аргалуулха хүнүүдэй тоо олошорхо байна. Республика доторхи курортнуудые, амаралтын байшангуудые хүтэлбэрилхэ областной совет байгуулагдахань. Ажалшадай эрилтые хангаха талаар энэ совет ехэ худэлмэри ябуулха байна. Һургуулиин үхибүүдтэ зунайнь амаралтын үедэ һайнаар эмарха, сэнгэхэ арга олгохо тухай, мүн үхибүүдэй саад, яслинуудай ажалые һайжаруулха тухай эндэ хэлсэгдээ.

Тиихэдэ республикын томо предприятинуудта профилакторинуудые бии болгожо, тэрээндэ худэлмэришэдые ажалайнь үедэ байлгажа амаруулха, эмшэлхэ, аргалха тушаа дурадхал оробо. Гэбэшье мүнөө үедэ Улаан-Удэ городто ороидоол хэдэхэн тиимэл профилакторинууд ажаллана. Мүн физкультура болон спортын худэлмэри ударидаха, тэрээндэ зониие олоорнь хабаадуулха талаар профсоюзай комитедүүд болон эхин организацинуудайнь харюусалгатай худэлмэри ябуулха байһан тушаа конференци дээрэ дэлгэрэнгыгээр хэлсэгдээ.

Профсоюзуудай XI конференцидэ областной советдэй ажал ябуулга хангалтатай дээрэ тоологдожо, саашадаа профсоюзуудай областной советдэй ябуулха худэлмэриин гол харааг түсэб баталагдаба.

* * *

Буряадай профсоюзуудай союз хооронды XI конференци дээрэ горнягуудай ПТО обществын правленин түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **В. С. Харламов,** ВЦСПС-эй культурно-ниитын худэлмэри эмхидхэхэ таһагые даагша нүхэр **Л. А. Землянникова** гэгшэд үгэ хэлээ. Конференциин худэлмэридэ КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев** хабаадажа, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо дэлгэрһэн мүрысөөндэ совет профсоюзуудай ямар зорилгонуудые шиидхэхэ байһаниень тодорхойлбо. Профсоюзуудай XI областной конференци дэлгэрэнгы тогтоол баталаа абаа. Буряадай профсоюзуудай областной советдэй, мүн шалгалтын комиссиин составуудые шэнээр һунгаа.

Профсоюзуудай областной конференциин делегадууд ба айлшад заседаниин забһарлалгын үедэ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Цокто НОМТОЕВ

ҺАЙН ХҮН

(РАССКАЗ)

Хөөрхымнай Хужарта нуурта зун бүри хаана хаанаһаа аршааншад ерэгшэ бэлэй. Тэдэнэр Хужарта нуурай баруун үндэр эрье дээрэхи хэдэн гэрнүүд соо байрлажа, торходо ородог, Хужартын зөөхэй шэнги зөөлэн хара хүхэ шабараар хүл гараа шабадаг һэн. Бидэ арбаад хүрөөгүй багашуул үдэр бүри шахуу ерэжэ, гэрһээ гэртэ ябажа,ород зонише һонирхон харагша, Хужарта нуур шадар наадагша, хони адуулагша бэлэйбди. Аршаншадай дунда тон үлбэр ядуушье, ехэнхинь юрын ажалша зон, мүн элдэб наймаа хэдэг ядамаргүйшье зон байгша һэн. Нютагай үбгэд өөр өөрын танил талынгаа ерэхэдэ, һү тарагаа бэлэг асаржа, ходо ерэжэ ябажа байгша һэн. Зондоо хүндэтэй үбгэдэй хөөрэлдэхые шагнахада:— «Шэрэм шудхадаг Петровско заводой худэлмэришэдэй байдал тон хүндэ, ажалынь ехэ, хүлһэниинь бага, тиимэ дээрэһээ худэлмэришэн ус мүсэ муутай, үбшэн үлбэр болоно. Тэдэндэ гансал манай Хужартын аршаан туһална гээшэ даа»,—гэлсэгшэ һэн. Нэгэ бүтүү һахалтай, гартаа ходо ном барихан, урин шарайтай хүниие нуурай эрьеэр, хойто ойн захаар ябахыень бидэ ходо харагша, уулзагша һэмди. Тэрэнэй ородоор дуугархада, бидэ юушье ойлгогшогүй, харин зангалсажа хөөрэлдэдэг болообди. Налгай хадань найдажа дахадаг, элдэб наада гараараа харуулхадань һонирходог болообди. Мүнөөнэй «Огонек» журнал шэнги аад, бүүдэгэр хүхэльбэ саарһатай журналайнь дайтай зурагуудые һонирхон харагша бэлэйбди.

Нэгэтэ тэрэ нүхэрнай бидэндэ ялагар хахуули дархаһанаа бэлэглэбэ. Хилгааһаар жэбжэгэр хахуулиин оохор томожо үгэбэ. Хэжэнгын гол ошожо, загаһа хахуулидадаг болобобди. Нэгэтэ һайн ородной Хэжэнгэ дээрэ хүүргэ барижа байһан үбгэдөөр хөөрэлдэшэбэ. Дэлгэр гэжэород хэлэ һайн мэдэхэ, монгол ном хүндэ заадаг, үбгэд соогоо эгээл залуушагынь һэн. Хөөрэныень нүхэдтөө оршуулан дамжуулба. Үбгэд тойрошоод шагнана. Бидэ үхибүүд үгэ унагаангүй һонирхон шагнажа оробобди.

— Энэ нүхэрнай Россиһай сулэлгөөр ерэһэн хүн юм байна. Петровско завод дээрэ байдаг юм ха. Шиг нойтондо бэе муутай болоод, Хужартадамнай ерэжэ, торходо орожо байна бшуу.

—Тэли даа, хүнэй үри хаанашье ябаха даа. Аршаандаа таараа юм ха гү даа? Холын хүн юм байна даа, туһалха байгаабди.

— Петровско заводнай ехын газар гээшэ даа. Бараг хүбүүдэй байһан лэ хото гээшэ. Урдань декабристнар гэжэ һайн үзэлтэй хүнүүд байһан юм гэдэг,—гээд нэгэ үбгэнэй хөөрэхэдэ, манай һайнород гансата тэрэ үбгэнише һайшаан: — Петровский завод, декабристы,—гээд тархияа тонголзуулаа һэн. Тиигэжэ байтараа абажа ябаһан ном сооһоо нэгэ заахан дүрсэ гаргажа харуулаад, Дэлгэртэ удаан хөөрэбэ. Тэрэмнай тэрэ дүрсын шэгшэгһээнь баряад, аргагүй тархла тонголзуулан шагнажал шагнажал байһанаа үбгэд тээшээ хандажа:

— Зай, дуулагты, энэмнай удхатай уулзалга боложо байна. Энэ үнөөхи үгытэй зоной, мүлжэгдэгшэ ангиин байдал һайжаруулхын түлөө оролдодог, энэ хэрэгтэ бээ гамнангүй тэмсэдэг хүнүүдые толгойлогшо ухаан зориг түгэлдэр Владимир Ильич Ленин гэдэгэй бодото хүрэг мүн шуу даа. Хараагты!

Үбгэд булта харашаба. Тэдэнэй хажуугаар бидэ үхибүүд обооршобобди. Хара хүүртигтэй, сагаан самсатай, халзан духатай, анид гэһэн уйтаншаг нюдэтэй, үргэндөө һахалтай хүн сэхэ урдаһаамнай харан байгаа һэн.

— Хөөрхы, яагаа урин шарайтай хүн гээшэб?

— Бодолтойл хүнэй түхэлтэй даа.

— Олониие байгуулһан лэ толгой даа. Зондо туһалхал гэжэ түрэһэн үрэ юм бээ.

— Ленин гэжэ дуулаһан лэ байнаб, тезд хүрэгынь хараадуй ябаб. Энэород нүхэрэй ашаар суута Ленинэй хүрэг нюдөөрөө хаража байнаб.

— Наран шэнги хүн гээшэ даа, —гэжэ байжа үбгэд һанаһан һанаһанаа үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэжэ байгаа. Бидэ багашуул хуби заяандамнай жаргалай һүлдэ болон саашадаа тодорһон агуехэ Ленин багшынгаа алдар нэрэ түрүүшынхеэ дуулаха зуураа, зураныень мартахаар бэшээр нюдэлэн харахамной гэрэ бэлэй.

Бидэнэй баяртай шарай ажаглан урмашажа байһан һайн ородной эгээл жаахан хубүүнэй тархи эльбэжэ, хэдэн үгэ манда хэлэһэн хэбэртэй дуугарба. Дэлгэр оршуулхадаа:

— Ленин ударидагшын һургаалай ёһоор, эдэ үхибүүд булта һургуулида һураха болохо гэнэл даа, —гэбэ.

Бидэ баярлаһандаа һургуулида орохон шэнги боложо, эзэрмшээн Улаан-Хушуун өөдэ һубарилдан гүйлдэшөө бэлэйбди.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

ЕВРОПОДОХИ АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛАЙ АША ТУҺАДА

Германиин хоёр гүрэнэй хоорондохи харилсаануудай хүгжэлтын хойноһоо Европын арадууд ехэ һонирхолтойгоор ажаглан харана. Германиин Демократическа Республикын һүүлшын шухала үүсхэлдэ илангаяа ехэ анхарал хандуулагдана. Уласхоорондын ёһо гуримда үндэһэлэн, энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха эрхэ нүхэсэл бии болгохо, ГДР-эй ба ФРГ-гэй хоорондохи харилсаануудые договорой ёһоор гуримшуулха зорилгоор сэхэ хэлсэ хэхын тулада уулзахые ФРГ-гэй канцлер Брандтда ГДР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ В. Штоф дурадхаа гэжэ мэдээжэ.

Энэ таарамжатай дурадхал хадаа хани барисаанда тэгшэ эрхэ ба бэе бээ хүндэлэлсэлгэдэ үндэһэлэн харилсаа байгуулхые бүхы оронуудта, тэрэ тоодо Баруун Германида, ГДР, бусад социалис оронууд үнэн зүрхэнһөө дурадхана гэжэ эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ. Тиимэ болохолоороо, энэ хэрэг ФРГ-гэй зонхилхы этэгээдүүдһээ дулдыдаха болоод байна. Тэдэнэр хадаа хуушанай бодомжоһоо, гитлеровскэ фашизмын һамна зада сохилгоһоо уламжалан, Европодо тогтоһон оршон байдалые элдэб эсын аргаар хубилгаха һанаашалганууд һаа арсаха зэргэтэй байна бшуу.

Европодохи байдалые шахардуу шанга зангаарнь үлоолгэ ФРГ-гэй аша-туһада тааралданагүй, харин амгалан ёһоной харилсаа холбоо байгуулха хэрэгтэй гэһэн тодорхой тобшолол Бонндо үшөө хэгдээгүй байһаар гэжэ Штофой бэшэгтэ Брандтын үгэлэн харюу гэршэлжэ үгэнэ. ГДР ФРГ хоёрой хоорондо тэгшэ эрхэтэй харилсаа тогтоохо зорилгоор договор баталха тухай ГДР-эй Түрэнэй Советэй Түрүүлэгшэ В. Ульбрихтын бэшэг соо оруулагдаһан дурадхалда В. Брандт таатай харюу үгөөгүй байна бшуу.

Гэбэшье Европодохи хилэнүүд, тэрэ тоодо ГДР-эй, Польшын ба ЧССР-эй хилэнүүд худэлэшэгүй бата гэһэн тобшолол Бонндо сааша саашадаа хэхэ баатай болохо байныень ушар байдалай бүхы хүгжэлтэнүүд гэршэлжэ үгэнэ. Энээн тухай ГДР-тэ албанай хэрэгээр мүнөө аяншалжа байһан СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко үшөө дахин эрид шууд мэдүүлээ.

Эб найрамдалай ба социализмын замаар зэргэ дабшажа ябаһан Германиин Демократическа Республикын ба Советскэ Союзай арадуудай аха дүүгэй хани барисаае, нягта харилсаа холбоое энэ аяншалга үшөө дахин харуулжа үгөө. Зүбшэн хэлсэгдэһэн бүхы асуудалнуудаар хүсэд нэгэн үзэл бодолтой байлгые совет министрэй ГДР-эй гүрэнэй ба партийна ажал ябуулагшадтай һанамжаануудаа мэдэлсэлгэ харуулаа.

АРСАЛДАА АЛГАСАЛДААТА, ТААГҮЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

Францийн президент Помпиду албанай хэрэгээр Холбоото Штадуудта аяншалжа байнхай. Энэ аяншалгань мартын 3 хүрэтэр үргэлжэлхэ юм. Американ газар дээрэ ороһон сагһаань хойшо президентдэ харша ба тааруугүй ёһоной хандалгые израиль тала харадаг үнэрюу ба сионис этэгээдүүд эмхидхэнэ. Вашингтоной, Нью-Йоркын, Чикагын үйлсэнүүдтэ Францида харша демонстрацинууд үнгэргэгдэжэ, тэрээндэ хабаадагшад бүдүүлиг шэрүүн, таарууугүй үряа лозунгнуудые бүрижа ябаа. Нью-Йоркын, Чикагын мэрнүүд Помпидутай түсхайта уулзалгануудые хэхэһээшье арсаһан байна. Түлөөлэгшэдэй палатын ба сенадай хамтын заседани дээрэ февралиин 25-да Францийн президент үгэ хэлээ. Энэ заседанида хабаадалсахаһаа 150 гаран конгрессмен зорюута арсаа.

Дүтын Зүүн зүгтэ Францийн бэелүүлдэг политикада элитэ ёһоор харша дурагүйгөөр хандалга энээнэй сэхэ шалтагааниинь болоно. Эзэмдэгдэһэн араб газар нютагуудһаа израиль сэрэгүүдые гаргаха гэжэ хараалһан Аюулгүйн Советэй 1967 оной ноябриин 22-ой резолюциие шууд сэхээр дүүргэхэ шухала гэжэ Францийн батаар тоолодог байһан баримта тусхайта Вашингтоной дура гутаадаг болоһоор үнинэй юм. Израильда буу зэбсэг худалдалгые хорихо гэһэн Францийн шидхэбэри, мүн Ливидэ «мираж» гэжэ самолёдуудые худалдаха гэһэн шидхэбэри американ сионис этэгээдүүдэй дурыень илангаяа ехээр гутаана.

Американо-французэ харилсаан Дүтын Зүүн зүгэй асуудалһаа уламжалан имагтал муудана бэшэ, харин НАТО-гой сэрэгэй организациһаа Францийн гаралга Вьетнамда американ хамааралсалгые Францийн правительствын буруушаалга, Европодо долларой түрилтэдэ Францийн эсэргүүсэлтэ, Франци Советскэ Союз хоёрой хоорондохи ханн харилсаанай хүгжэлтэ гэхэ эргэн асуудалнуудаар Вашингтон Париж хоёрой хоорондо горитой арсалдаа алгасалдаан гарадаг болоһоор хэдэн жэл боложо байна.

«США-да Помпидугай аяншалга бэрхэтэйгээр үнгэрхэ» гээд эдэ бүгэдые хараада абаа, француз «Пари-Жур» газетэ анханһаа хойшо мэдүүлһэн байха юм. Помпидугай аяншалга үшөө дүүрээдүй. Гэбэшье шэлэн абаһан замһаань Францийе хадуурууулха гэһэн Вашингтоной хүсэлэл оролдолгодо шангахан эсэргүүсэлтэ үзүүлэгдэнэ гэжэ тоолохо бүхы үндэһэ баримта бии.

Түлөөлэгшэдэй палатын ба сенадай хамтын заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Помпиду хадаа Дүтын Зүүн зүгтэхи оршон байдалай шахардуу боложо байһан тушаа һаанаагаа зобожо байнаа элирхэйлэн мэдүүлээ, энэ хадаа «франко-американ харилсаанудые һайжаруулха замда горитойхон һаад боложо үгэнэ» гээд онсолон тэмдэглээ. Энээнтэй дашарамдуулан, Вашингтондохи тусхайта хэлсээнүүд ямаршье үрэгүйгөөр дүүрээ гээд американ хэблэл онсолон тэмдэглэнэ. «Парижай ба Вашингтоной хоорондо гарадаг горитойхон алгасалдаануудые, илангаяа Дүтын Зүүн зүгтэхи шахардуу шанга байдал тухай асуудалаар арсалдаануудые зайсуулха гү, али һуларуулха шэнжэ тэмдэг үзэгдөөгүй» гээд Помпидутай Никсонэй уулзалганууд тухай «Вашингтон пост» газетэ тэмдэглэһэн байна.

ХАРАТА СЭДЬХЭЛЭЙ АЯНШАЛГА

Африкын арбан орондо 15 удэрэй турша соо аяншалгаяа Холбоото Штадуудай гүрэнэй секретарь Роджерс дүүргэбэ. Энэ аяншалгань угаа үргэнөөр соносхогдоһон байха юм. Роджерс «США-гай шэнэ американ политикын» тугые баригша боложо энэ аяншалгада гараһан байгаа. Тэрэнэй аяншалгын зорилгые бүри нариинаар хэлэхэ болоо һаа, «Роджерс Африкада Никсонэй шэнэ үзэл бодолые асараа» гээд аяншалгын дүүрэһэнэй һүүлээр «Крисчен сайенс монитор» газетэ тодорхойлһон байна.

Энэ үзэл бодолой удхань ямар бэ гэхэдэ, Холбоото Штадууд хадаа американ сэрэгэй-политическэ ба стратегическэ аша туһануудта зорюулан бусад оронуудые бүри эдэбхитэйгээр хэрэглэхые тиихэтээ хамта өөрынгөө сэрэгэй гаргашын зарим хубиие тэдэ оронуудай хүзүүн дээрэ тохохые һэдэнэ.

«Роджерс, гэртээ тонило!» гэһэн үряа лозунгнуудтайгаар Вашингтоной түлөөлэгшые Тунис ба Мароккодо угтаа. Америкэдэ эсэргүү демонстрацинуудта хабаадагшад израиль эзэрхэг түримхэйшүүлые дэмжэдэгэйнь түлөө Холбоото Штадуудые эрид шууд буруушаагаа. Израильда США-гай үзүүлдэг туһаламжа араб оронуудай арадуудта эсэргүү харата ябуулганууд болоно» гээд Тунисай премьер-министр Роджерсдэ сэхэ мэдүүлхэ баатай болоһон байна.

Урда-Африкын Республикадахи Урда Родезидэхи расис засагуудые, Португалиин колонизаторнуудые Холбоото Штадуудай дэмжэлгэ африкан оронуудта ехэ зэбүүрхэл үүдхэнэ.

Г. ШИШКИН.
(ТАСС).

ШЭНЭ КОМБИНАТ

«Восточные Саяны» колхозой түбтэ арбаад мянган дүрбэлжэн метр талмай эзэлһэн теплицэтэй комбинат баригдажа байнхай.

Тус баригдада сметын ёһоор 578 мянган түхэриг мүнгэн гаргашалагдахаар түсэблэгдэһэн юм. Мүнөө Д. Г. Зарбактаевай зургаан хүнһөө бүрндэһэн бригада эндэ ажаллана. Хоёргурбан жэлэй үнгэрөөд байхада тус комбинадай барилга сүм дүүргэгдэхээр хараалагдана.

Комбинат ашаглалгада ороод байхадаа жэл соо колхоздо зуугаад мянган түхэриг олзо доход оруулха байна. Тиимэһээ гаргагдаһан бүхы гаргашаяа таба-зургаан жэлэй туршада бусааха аргатай болоно.

— Парнигуудайнгаа аркнуудые шэлээр хушажа дүүргэхэдэмнай, эртын овощой рассада һуулгахада болохо, — гэжэ баригашадай бригадир Д. Зарбактаев хөөрэнэ.

Ерэхэ хабартаа «Аршан» курортдо амаржа байгшадай стол дээрэ эртын үгэрсэ табигдадаг болохонь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: баригдажа байһан шэнэ теплицэнүүд.

Л. ИРИНЦЕЕВЭЙ фототекст.

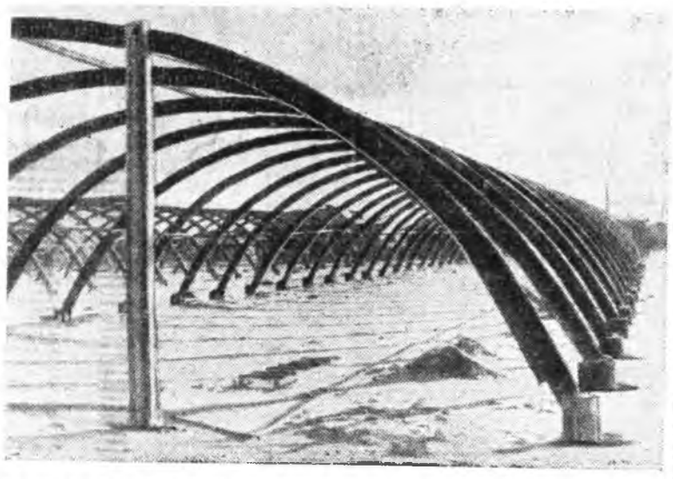

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

ТУҺАЛАМЖА ҮЗҮҮЛНЭ

Зэдын аймагай Желтурын 8 жэлэй һургуулиин һурагшад республикынгаа түрүү һургуулинуудай эдэбхи үүсхэлые дэмжэжэ, малшадай ажал худэлмэриин халуун хаһа—түл абалгын үедэ тэдэнэргэ шадалайнгаа зэргээр туһаламжа үзүүлхэ гэжэ шиидэһэн юм.

Эхэ гахайнуудые харууһалдаг ахалагша гахайшан И. И. Шестаковой фермые шефтээ абажа, поршоонхонуудые эдэлүүлжэ, харууһалха худэлмэридэнь һурагшад туһална.

Тэдэнэр гол ажалдань туһаламжа үзүүлхэһээ гадна, фермын улаан булангые шэмэглэн гоёодог, дайшалхы болон сахилгаан хуудаһануудые гаргадаг, улаасхоорондын байдал тухай лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, наада, концерт табидаг байха юм.

Һурагшад Г. Максимова, Т. Самойлова, И. Усов болон бусад ажалда дуратай, абьластай бэрхэ байһанаа харуулжа, аха нүхэдэйнгөө һайхашаал магтаалда хүртэнэ.

А. ЕЛИСЕЕВ.

ҺОНИРХОЛТОЙ СЕМИНАР

Улаан-Удэ хотодо республикын мэргэн һур харбалга[illegible] бэлэдхэхэ тренернүүдэй хахад һарын семинар боложо б[illegible] хай. Иимэ семинар эндэ түрүүшынхеэ үнгэргэгдэнэ. Ул[illegible] Удын, Баргажанай, Хорнин, Зэдын аймагуудай, спортын [illegible] дуранай «Труд», «Буревестник», «Спартак», «Дина[illegible] «Ажалай резервэнүүд» гэһэн бүлгэмүүдэй эрхим һур хар[illegible] шадые республикын физкультура ба спортын комитет [illegible] луулжа, тренернүүд болгон бэлэдхэхэ гээшэнь ехэл һайн[illegible] тай. Республика доторнай һур харбалга спортын һонин на[illegible] ха юм. Энээнине олон нинтэ зоной хабаадалгатайгаар үнгэр[illegible] дэг байгаа һаа ехэл һайн һэн.

Семинарта сугларагшад соо манай республикын чем[illegible] СССР-эй спортын мастернууд: Баргажанай аймагай Ул[illegible] дунда һургуулинин багша Дашн Раднаевич Эрдынеев, проект[illegible] институтэй инженер Вячеслав Гуров, мүн бусад—бэрхэ [illegible] харбагшад эндэ лекци шагнажа, мүн «Динамо» бүлгэмэй [illegible] тын байшан соо һур харбалгаар дадалгын бодото хэшэлгэ[illegible] дые үнгэргэнэ. Россин Федерацийн тренер Юрий Никола[illegible] Когут хүтэлбэрилнэ. Тус семинарта Сэлэнгын, Мухар-Ш[illegible] рэй, Хяагтын аймагуудһаа түлөөлэгшэдые эльгээгээгүйнь [illegible] шэлтэй.

В. ЛЫГДЕНОВ.

НЭГЭ ТОСХОНОЙХИД ХОЁР АВТОМАШИНА ШҮҮБЭ

— Һэ, юрэдөө арбаад билет абаһамни юушье шүүбэгүй, хоо-һон лэ!

— Энээндэ голхорһоной хэрэгүй. Нэгэ түхэригэй автомотолотерей абаашьегүй һаа, үнөөхи юрын 30 мүнгэнэйхиие абыш. Талаан болоходоо шүүхэдээшье магадгүйлши. Һаяхан манай [illegible] шэ Чимит-Ханда Тугултуров[illegible] гэрһэн жэлэй һүүлшын авто[illegible] лотерейн биледээр «Волга» [illegible] машина шүүжэрхёол,— гэжэ [illegible] сохон һуурининай хэлхеэ хол[illegible] таһагые даагшын хэлэхэдэ [illegible] байһан киномеханик Цыми[illegible] дажапов:

— Тэрэ автомотолотер[illegible] хэды дахин абаа һэм, [illegible] Тиигэнхаар тэрэ 30 мүнгэн[illegible] үгэл даа,— гэбэ.

Тэрэ гэһээр удэр хоногууд [illegible] но хойноһоо һубарилдан үнг[illegible] байгша оной эд бараанай, [illegible] шүүбэритэ лотерейн тираж г[illegible] гэһэн һураг суу дуулгаба. [illegible] голхорһон Будажаповнай [illegible] тайхан хэлхеэ холбоонойнь [illegible] нагта ерэжэ, абаһан биледи[illegible] шалган гэһээнь, нэгэниинь «М[illegible] вич-408» автомашина шүүг[illegible] хёод байһан гэхэ.

Иигэжэ Худанай совхозой [illegible] ажаһуугшад хоёр автом[illegible] шүүжэрхёо.

Ч. ЦЫДЕНОВА.

АЗАЯА ТУРШЫТ

Үнгэрһэн дүрбэн жэлэй туршада мүнгэнэй ба эдлэлэй шүүбэритэ лотерейн билет республикымнай арад зондо 2983 мянган түхэриггэ худалдагдаһан байна. Энэ үе соо 1729 мянган түхэригэй шүүбэри түлэгдөө.

Тэрэ тоодо ямар үнэтэ зүйлнүүд шүүгдээб гэхэдэ, дүрбэн жэл соо хамта 42 хүнгэн автомашина, тусхайлан хэлэхэдэ: 10 «Волга», 14 «Москвич-412», 18 «Запорожец» автомобиль, элдэб маркын 420 мотоцикл, хубсаһа угаадаг 81 машина, 69 ковер, 8 мотороллер болон бусад болоно.

1970 ондо лотерейн билет 8 дахин гараха. Тэдэнэй нэгэниинь эхэнэрнүүдэй һайндэртэ — мартын 8-да зорюулагдажа гаргагдаха байна. Һайндэрэйхиие оруулалсангүй долоон гол лотерейгээрнь хамта 61,56 миллион түхэриг гэхэ гү, али гаргагдаһан биледэй 60 процентнь шүүбэридэ тудаха юм. Гэхэ зуура, 12.703.590 түхэриг эдлэл, 48.856.410 түхэриг мүнгэн шүүбэри тиражда наадаха. Гадна һайндэрэй лотерейгээр мүн лэ ехэхэн шүүбэри билет абагшадта түлэгдэхэ байна. Тэдэнэй тоодо «Москвич», «Запорожец» автомобильнууд бии. Мүнгэн шүүбэринь 1-һээ 100 түхэриг хүрэтэр байха.

Һайндэрөөр гаргагдаһан лотерейн билет хадаа мартын 8-да бэлэглэхэ эгээн үнэтэй бэлэг болохо байна. Тэрэнэй тираж 1970 оной мартын 2-то болохо.

Г. ПЕРЕВАЛОВ.

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

ПРАВДА БУРЯТИИ МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Пр[illegible] лан дээрэ гарахаар бэлэдэг[illegible] һэн түрүү бэшэг. Профсоюзт[illegible] областной советэй түрүү[illegible] Л. С. Асеевэй конференци[illegible] хэһэн элидхэл. Буряадай АССР[illegible] Верховно Советэй Президи[illegible] Указууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: Бу[illegible] дай профсоюзуудай XI конф[illegible] циин материалнууд.

Гурбадахи хуудаһанда: [illegible] һэн долоон хоног соо ред[illegible] ерэһэн бэшэгүүдэй шэнж[illegible] «Дурасхаалыень мүнхэлхэ» [illegible] А. Шангаевай статья. «Ле[illegible] ойдо бүхы дэлхэй бэлдэнэ» [illegible] ТАСС-ай материалнууд. Ул[illegible] рондын шэнжэлэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «[illegible] нэдхэгдэһэн «Байгал» [illegible] О. Куницынай корреспо[illegible] Нютаг нютагай һонин. АПН-[illegible] материал.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

19 часаа «холо, ойрын [illegible] нин» гэһэн дамжуулга. 19[illegible] минутаһаа «Хонхо» гэһэн [illegible] бүүдтэ зорюулагдаһан тел[illegible] энонно журнал. 20 часаа В. [illegible] Ленинэй түрэһөөр 100 [illegible] ойдо зорюулагдаһан дамжуу[illegible] га. 20.45 минутаһаа кинооче[illegible] 20.55 минутаһаа литератур[illegible] концерт. 21.30 минутаһ[illegible] «Щит и мечь» гэһэн уран [illegible] ханай фильм (2-дохи серия).

Сагай улаарин

Улаан-Удын авиаметеостанци[illegible] мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөд[illegible] республика доторнай багa зэр[illegible] үүлэтэйшэг байха, саһан ороо[illegible] гүй. Байгал шадарай ба хойт[illegible] аймагуудта 17—22, Зэдын [illegible] Захаамнай аймагуудта 6—1[illegible] бусад нютагуудта 11—1[illegible] Улаан-Удэдэ һүниндөө 29—31 [illegible] удэрынь 13—15 градус хүйт[illegible] байха.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

ДАЛАЙН-СЭРЭГЭЙ ҺУРАЛСАЛ

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Хабтон Тхонсин гэжэ Сеулай агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Урда Корейн флот болон американ далайн-сэрэгэй хүсэнүүд табан удэрэй хамтын һуралсалые февралиин 27-до эхилээ. Эдэ һуралсалнуудынь сэхэ харата һаанаалгатайгаар хэгдэжэ, Корейн хахад арал шадархи байдалые шахардуу шанга болгохо гэһэн зорилготой.

Эрид шууд буруушаалга

ДЕЛИ. (ТАСС). Гэгээрэлэй талаар Индидэ үгэдэг американ «туһаламжые» Делиин университедэй студентнэр болон профессорнууд эрид шангаар шүүмжэлээ. «Холбоото Штадуудай гэгээрэлэй талаар Индидэ хүргэдэг туһаламжаяа политическэ зорилготойгоор хэрэглэхэ ябадалда эсэргүүгээр тэмсэнэбди»,—гэжэ университедэй профессор С. Чакраварти митинг дээрэ мэдүүлээ. «Энэ туһаламжань американ байдалай ёһо гуримые Азида тараан дэлгэрүүлхээр шэглүүлһэн үзэл сурталайнь харата ябуулгын нэгэ хуби болоно»,—гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

ХАНИ БАРИСААНАЙ ХААЛТА БАРИЛГА ДҮҮРЭНТЭЭ

КАИР. (ТАСС). Асуанска гидроэнергетическэ комплексын барилгые дүүргэхэ таалаар худэлмэри түгэсэжэ байнхай. Асуанска үндэр хаалтын хэрэгүүдые эрхилдэг энергетикын министрэй орлогшо Сафуад Шахинай мэдүүлһэнэй ёһоор, Асуанска ГЭС-эй 12-дохи турбиные хабсаралга болзорһоо гурбан һара урид дүүргэгдээ гэжэ «Ахбар Аль-Йум» гэжэ газетэ мэдээсэнэ. Барилгын түгэсхэлэй худэлмэринүүд үргэлжэлжэ, һөөг модонууд һүүлгадажа эхилээ. Хаалтын дундуур үнгэрдэг харгынуудые асфальтаар хушаха худэлмэри март һарада эхилхэ. Мүнөө тогтомол далай дээрэ порт барилга эхилбэ гэжэ Сафуад Шахин мүн лэ хэлээ. Энэ портнь Асуан Судан хоёрой хоорондохи саг үргэлжын холбоое хангаха юм.

Нью-Йоркдо уулзалга болобо

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые эбэй ёһоор, политическэ талаарнь гуримшуулха асуудалнуудаар СССР-эй, США-гай, Англиин, Францийн түлөөлэгшэдэй эзэлжэтэ уулзалга Нью-Йоркдо болоо.

Удаадахи уулзалгань мартын 5-да болохо юм.

СПАРТАГАЙХИДАЙ АМЖАЛТА

Новосибирск хотоһоо манай республикын спортын һайн дуранай «Спартак» бүлгэмэй санашадай суглуулагдамал команда бусажа ерэбэ. Тэндэ болоһон Сибирь ба Алас-Дурнын зонын санаар түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ манай хурдан санашад хабаадалсоа. Республикынгаа нэрэ хүндые хамгаалһан спартагайхидай командын гэшүүд СССР-эй спортын мастернууд: Геннадий Галимов, Андрей Бурлаков, Иван Аненков; нэгэдэхи разрядтай Людмила Красногорова, Любовь Батурина, Людмила Табакаева гэгшэд тэндэхи санын зургэнүүдээр амжалтатайгаар урилдажа, бүгэдэ командааараа гурбадахи һуури эзэлбэ. Эдэнэр гансал Сахалинай, Камчаткын областьнуудай суглуулагдамал командануудта илагдаһан байна.

Манай республикын түрүү санашад Геннадий Галимов Андрей Бурлаков хоёр мүрысөөндэ һайн дунгүүдые харуулжа, «Спартак» бүлгэмэй түбэй советэй чемпионадта хабаадаха эрхэтэй болоо. Тус мүрысөөн Тюменскэ областиин Ишим хотодо мартын 12-то болохо юм.

В. КондАКОВ.

СПОРТ *Спорт* СПОРТ

ЭДИР САНАШАДАЙ МҮРЫСӨӨН

Һаяхан Улаан-Удэ хотын найман жэлэй һургуулинуудай суглуулагдамал командануудай дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн «Аршан» һууринда санаар үнгэргэгдэбэ.

Басагадай дунда болоһон урилдаан спортдо дуратайшуулые ехэтэ һонирхуулба. 3 километрэй зайда болоһон урилдаанда Улаан-Удын 26-дахи һургуулиин һурагша Галя Черниговская үетэн нүхэдөө бултыень ахижа гараа. Тэрээнэй энэ зайда харуулһан сагынь 20 минута 42 секунда.

37-дохи һургуулиин һурагша Л. Рязанова фиништэ хоёрдохи хүрэжэ ерээ. Тэрээндэ арбаад секундаар ахигдаһан 26-дахи һургуулиин һурагша Оля Беляк гурбадахи һуури эзэлһэн байна.

Эдэнэрэй удаа хүбүүд 5 километрэй зайда хүсэ шадалаа, хурдан солбоноо туршалсажа ороо. 44-дэхи һургуулиин түлөөлэгшэ Н. Филатов энэ зайда эгээл бага саг харуулжа, эдиршүүлэй дунда Улаан-Удэ хотын чемпион гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэнэ. 18-дахи һургуулиин һурагша Л. Грудинин Филатовһаа нэгэл секундаар хожомдожо хоёрдохи, С. Зайцев (23-дахи һургуули) гурбадахи һуури эзэлээ.

Мүрысөөнэй дүн гаргагдахада, басагад соohоо 26-дахи һургуулиинхид нэгэдэхи, 23-дахи, 18-дахи һургуулиин команданууд хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые эзэлээ.

Хүбүүд соогоо 18-дахи һургуулиин эдиршүүл түрүүлбэ. 44-дэхи, 23-дахи һургуулинуудай хүбүүдэй команданууд удаадахи һууринуудые хубаалдаһан байна.

С. ДАМДИНОВ.

Манай республика дотор үбэлэй спартакиада тусхай дунда һургуулинуудай хоорондо түрүүшынхеэ үнгэргэгдэжэ байна. Спартакиадын программада санашадай, хурдан конькишадай урилдаан, мүн биатлон, бүмбэгэтэй хоккей оруулагданхай. Һургуулиин залуушуулые спортдо дуратайгаар хүмүүжүүлхэ, бэрхэ команда ба бэлигтэй спортсменүүдые шалгаруулха гӭэшэ үбэлэй олон янзын наадануудай гол зорилгонь болоно.

ОЛОНОЙ ХАБААДАЛГАТАЙГААР

Бүмбэгэтэй хоккейн наадануудаар спартакиада эхилээ һэн. Энэ мүрысөөнүүдтэ тусхай дунда мэргэжэлэй һургуулинуудай 5 коллектив: түмэр замай, худөө ажахын, ой модоной, авиационно, хэлхеэ холбооной техникумүүд хабаадалсаһан байна. Түгэсхэлэй нааданай дүнгүүдээр түмэр замай техникумэй команда эрхим һайнаар наадажа, тусхай дунда мэргэжэлэй һургуулинууд соohоо республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэнэн байна.

Буряадай 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадиондо һаяхан энэ спартакиадын конькигаар урилдаануудай мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Эндэ 9 техникумэй 72 спортсменүүдэй хабаадалгатайгаар болоо. Мүрысөөнэй дүнгүүдээр эдир хүбүүдэй дундаһаа нэгэдэхи һууриде авиационно техникумэй команда, хоёрдохи, гурбадахи һууринуудта багшанарай индустриальна техникум ба түмэр замай техникумэй команданууд тус тустаа гараба. Басагадай мүрысөөндэ нэгэдэхи һуури түмэр замай техникум. хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые багшанарай ба медицинскэ училищинуудай команданууд эзэлбэ.

Мүрысөөндэ олон янзын урилдаанай дүнгүүдээр авиационно техникумэй командын гэшүүн Горбунов, басагад соohоо Нина Поламарчук нэгэдэхи һууринуудые эзэлжэ, спартакиадын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Тэдэнэртэ диплом ба үнэтэ шан барюулагдаба.

Февралиин 26-да Дээдэ-Онгостойдо биатлоноор мүрысөөн болобо. Эндэ городой табан техникумүүдэй суглуулагдамал командын мэргэн буудагшад — санашадай дунда түрүү һууриин түлөө шанга тэмсээн болоо. Зоригтойшуулай энэ мүрысөөндэ түмэр замай техникумэй командын гэшүүн Кремнев илажа гараба. Хоёрдохи һуури мүн лэ энэ командын гэшүүн Карпышев эзэлээ. Гурбадахи һуурида Тюлькин (авиационно техникум) гараһан байна.

Тус мүрысөөндэ түмэр замай техникум бүхы командааараа нэгэдэхи һуури эзэлбэ. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудта авиационно болон түмэр замай техникумүүдэй командын гэшүүд гараа.

Тусхай дунда һургуулинуудай дунда түрүүшынхеэ үнгэргэдэһэн үбэлэй спартакиада санашадай мүрысөөнүүдээр түгэсэхэ юм.

А. АНТОНОВА.
республикын физкультура ба спортын комитедэй инструктор.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-76, отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

● «БУРЯАД ҮНЭН» ● 1970 оной мартын 3. ● 4-дэхи хуудаһан ● [red